Թ. ՏՂԱՐԻ 2962 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 8 ՔԱՂՈՑ 1310 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1893 20 ՃԷՄԱԶԻԼ, ԱԽԸՐ 1311 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՍԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂԳԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Դպրաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزه‌تسی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դրամեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ	» »	75
» » Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան	ժրամ	56
» » Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Դաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԴԵԿՏ. 16/28 1893

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԸ

ԱՆՆԱԽԱՊԱՏԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուսեալ հայ օրիորդ մը, որ չուզեր իւր անունն հրապարակել, հետեւեալ նամակն ուղղած է մեզ, զոր նոյնութեամբ կը հրատարակենք, առիթ ունենալու համար քանի մը բացատրութիւններ եւս տալու այն խնդրոյն վրայ որ վերջին օրերս զբաղեցուց զմեզ։

Տէր Խմբագրապետ,

Կը ներէք անշուշտ որ չարաչար օրուան Ձեր խմբագրականին առթիւ յիշեմ Ձեզ ղրկուած երկու յօդուածներ, որոց հրատարակութիւնը չտեսնուեցաւ Արէ-Եւրի մէջ, չգիտեմ ինչ պատճառաւ։ Այդ յօդուածներէն մին էր՝ Մասիսի մէջ Մելքոն Կիւրճեանի (Հրանդ) Դպրոցասէր Տիկն. վարժարանի և սանուհեաց նկատմամբ անոնպատս յօդուածի մը հերքումը, նոյն վարժարանի նախկին սանուհիներէն Օր. Մարիամ Ոսկանեանի (*) կողմէ, որուն բանաստեղծական և նկարագրական գրութիւնները բազմիցս տեսնուած են Արէ-Եւրի մէջ։

Դժուար է ըմբռնել թէ ի՞նչ առաքինութեամբ կարելի է ներել մէկու մը յանիրաւի յարձակման ագ. հաստատութեան մը վրայ, երբ նոյն իսկ ինք կը խոստովանի իւր գրութեան մէջ թէ մօտէն չի ճանչնար այդ վարժարանն, ոչ ալ անոր շրջանաւարտները, մինչ արդիւնք ուրիշ մը՝ մանաւանդ խնդրոյ նիւթ եղած հաստատութեան մէջ ի տալ տիոց մնաւորապէս թէ նիւթապէս անած զարգացած ուրիշ մը, պաշտպանելու իւր բարերարներն, իւր անձն և ընկերուհիներն, անհերքելի ապացոյցներով։

Երկրորդ յօդուածն է՝ Ծաղիկ շաբաթաթերթի մէջ երբեմն երեւցած Տ. Արուսեակ Ճերմակեանի մէկ քննադատական գրուածը՝ մեր իգական վարժարանաց մէջ ընդհանուր դաստիարակուհւոյ պաշտօնը գաղդիացիի յանձնելու յոռի գրութեան դէմ, որու գրգիռ եղած էին՝ երկու հայ աղջիկներ, որք Բեւայի մէկ խանութին մէջ իրենք զիրենք գաղդիացի ծախելու ճիգեր կ'ընէին և որուն ականատես եղած էր վերոյշեալ Տիկինը։

Արդ, յարգոյ Խմբագրապետ, ներուի ինձ անկեղծօրէն ըսել թէ դուք եւս ամեն անգամ անկողմնակալ չըլլալու մասնաւոր օրէնք մը — և անշուշտ բանաւոր օրէնք մը ունենալու էք։ Իցիւ թէ այդ օրինաց ծանօթ ըլլար հասարակութիւնն, որով գուցէ եւս ազատ պիտի ըլլայիք ամեն անգամ անապելի յօդուածներ աչքէ անցնելու տաղտկալի գործէն։

Ընդունեցէք յարգանքներս
ՀԱՑ ԱՂՋԱՆ ՄԸ

* * *

Բայց ներեցէք որ ըսենք, սիրելի օրիորդ, թէ ձեր տրամաբանութիւնն ձեր լեզուին չափ անագիւա չերեւիր։ Կը ցաւինք մանաւանդ որ չենք յաջողած մեր միաբն աւելի աղէկ հասկնալ Ձեզ պէս ուշիմ օրիորդի մը։ Անկողմնակալութիւնն, ինչպէս բացատրուած չարաթի աւուր խմբագրականին մէջ (Լրտեսին Բաբէլ), խմբագրութեան վրայ պարտ կը դնէ Ի՞նչ հրատարակած քննադատութեանց պատասխանն եւս ընդունելու, — երբ մանաւանդ օրինաց և վայելչութեան սահմանին մէջ կը ներկայանայ սա։ Բայց ո՛չ մէկ թերթ պարտաւոր է ուրիշ թերթերու տրուած հերքումներն եւս հրատարակելու։ Այսպիսի հերքումներու հրատարակումը չահեկանութեան խնդիր մ'է, այլ ո՛չ անկողմնակալութեան։ Դուք կը յիշէք գրուած մը որ մեզ ղրկուած ըլլայ ի պատասխանի Ձեր հրատարակած մէկ քննադատութեան, և մեր կողմէ մերժուած ըլլայ։ Բայց ուրիշ թերթերու պատասխանելու համար ղրկուած գրութիւններէն մէկ մասը չհրատարակելով, անկողմնակալութեան դէմ մեղանչած չենք ըլլար ամենեւին։

Երբ գրութիւն մը մեր թերթին մէջ իսկ հրատարակուած տեղեկութեան մը կամ գիտցողութեան մը պատասխանը չէ, կրնայ չհրատարակուիլ շատ մը պատճառներով, որոց մի քանին կը յիշենք, թերեւս ձեզ ալ օգտակար ըլլալու առնկալութեամբ։

(1)· Կարելի է որ նիւթը կամ խնդիրն ինքնին մասնաւոր չահեկանութիւն մը չունենայ։

(2)· Կարելի է որ՝ թէպէտ խնդիրը չահեկան՝ բայց գրութիւնը լաւ խմբագրուած չըլլայ, կամ շատ երկար ըլլայ, և խմբագրութիւնը ժամանակ չունենայ մանրակրկիտ սրբագրութեան մը ձեռնարկելու։

(3)· Կարելի է որ նոյն նիւթին վրայ արդէն խօսուած ըլլայ, և նոր գրութիւնը նոր լոյս մը չտայ։

(4)· Կարելի է որ գրութիւնը պարունակէ անձնականութիւններ, որոց պատասխանատուութիւնն ստանձնելէ խոյս տալու գրութիւնը։ կամ այնպիսի տեղեկութիւններ հաղորդէ որոց գուցէ անոնց առաջին տեսութեամբ կասկածելի կամ անտեղի թուի։

(5)· Կարելի է որ նոյն պահուն թերթը տեղչունենայ նիւթոց առատութեան պատճառաւ, և ժամանակ անցնելէն ետեւ գրութիւնն իւր չահեկանութիւնը կորսուանէ։

(6)· Կարելի է, վերջապէս, որ գաղտնի նկատումներով անյարմար գտնուի հրատարակութիւնը։

(7)· Կարելի է նաեւ որ գրութիւնն ուղիղ հացէի ղրկուած չըլլայ։

Այս և այսպիսի պատճառներով, վիճակագրական ճշմարտութիւն մ'է որ խմբագրութեան ուղղուած գրութեանց մեծագոյն մասը գաղտապարտուած է չհրատարակուելու։ Զայս կ'ըսենք՝ 17 տարւոյ ամենօրեայ փորձառութեամբ առիթ ունեցած ըլլալով մերթ ընդ մերթ աչքէ անցուցեալ հրատարակութեան սպասող գրութեանց դարանին խճողեալ պարունակութիւնն, որոյ վերջնական ընդունարանն ըլլալ սահմանուած է մեզ։ Ամենայն հաւանութեամբ զմբիզն, ուր շատ անգամ կը թաղուին ազնիւ միաքեր՝ պարզապէս զի գեշբաղդաբար մեր ինքն ալ ուրիշներու նոր գրութիւնը՝ մեր ինքն ալ ուրիշներ՝ ոչ միայն կ'ընդունինք մեր խստացած նոր եռանդով անխոնջ պատանիներ՝ օրք այսօր, թէեւ սակաւաթիւ, պատիւն են Մալկարացի Հայուն։ Իւր մեկնումէն ետք, բնական էր որ տիրող ուսումնասիրութեան ոգին յայտնուիր սրտերէ, և 1870ին Փարիզի Մուրատեան վարժարանի աշակերտներէն Գալեցի Մկրտիչ էֆ. Հալֆեան ձեռք կ'առնէր վարժարանին ղեկը։ Հոս արդարութիւնը կը պահանջէ ըսել թէ Հալֆեան, հակառակ իւր այնքան հմտութեան, չէ կարողացեր արդիւնաւոր ընծայել վարժարանն մեր ի իրաւացի էր սպասել, թերեւս ունեցած է այլ և այլ ուսումնական զատ գաղտերէն լեզուն ալ ուսանելու նախաձեռնութեան ոգին։ Ինք՝ աւելի նոր սերունդին վրայ կ'ազդէ, կրթելով անոնց սրտերն ու մտքերը։ Հալֆեան հասարակութեան մէջ ալ աշխատած է օգտակարապէս։ Սիրկ էր զարգացման երկրորդ շրջանը Մալկարացի Հայուն։ Սոյն շրջանին մէջ տղայք աւելի կը զարգանան, ընտերցասիրութեան ու աշխատակցութեան ոգին կարծարծի, Գալոյ պարբերական բոլոր հրատարակութիւնները գրեթէ կը տարածուին, և մերոյինք համեմատաբար աւելի աղէկ դիրք մը կը ստանան։ Մկրտիչ Հալֆեան հաղիւ մէկ տարի կը մնայ քաղաքս և կը մեկնի։ Իւր բացակայութիւնն որ բաժանում էր սակայն, զգալի պակաս մը կը գտնար կրթական գործին համար։ Նոր ձեռնարկներ յաջողութեամբ կը պակուին, Շահնազարեանի սանեալն Խաչիկ էֆէնտի Ցատուրեան կ'անցնի կրթական գործին գլուխը։ Իւր շուրջ կը հաւաքուին դպրոցասէր անձեր, կը բացուին ընտերցարաններ ճոխ մատենադարաններով։ Կ'անցնին տարիներ, Ցատուրեան կը մեկնի գործելու։ բայց երկրորդ անգամ հազիւ թէ անցած վերջանին իւր պաշտօնին գլուխն՝ անողոք մահը կը խլէ զայն մեզէ։ Քանի տարիներէ ի վեր մեր վարժարանը կը վարէ այժմ Ակնեցի Նշան էֆէնտի Թորոսեան։ Մեր դպրոցական զարգացման սոյն պատուիրանէն յետոյ՝ կը փութամ մերայոյ ներկայ բարոյական վիճակը պատկերով վիճակագրական տեղեկութիւններով բաղդատական մէկ հայեաց ընել։

400 ի չափ հայ մանչեր ու աղջիկներ յատուկ վարժարաններու մէջ կ'աշակերտեն այսօր. ուսուցչուհիներու և ուսուցիչներու թիւն է 7, ամենքն ալ հայուհի։ Վարժարաններն երկու տարիէ ի վեր ֆրանսական նախակրթութեան յայտագրով կ'ընթանան, և ոչ միայն կ'ատենին նախակրթութեան բոլոր պահանջներն, այլ և թուաբերին, գաղիերէն և յունարէն լեզուները (մանչերու վարժարանին մէջ), այս վերջին լեզուն՝ որու կարեւորութիւնն անհրաժեշտ է մեզ բազմազան պատճառներով, կ'ուսուցանէ եռանդուն յոյն երիտասարդ մը, իբր այցելու ուսուցիչ։ Ուսուցչական խումբը բարձրագոյն կարգերու աշակերտաց հետ կազմած ունի Սանուց ընկերութիւն մը, որ թաց Խորհրդոյ անմիջական հսկողութեան տակ կը գործէ տարիէ մ'ի վեր և յաջողած է մատենադարան մը հաստատել։ Կ'ընդունի Le Petit Français, Մէտրէզ և Մաշէ հանդէսներն՝ ուսուցչուհիներէն մէկ քանին ալ կը ստանան Le Volume գաղիերէն կրթական հանդէսը։ Վարժարանէն դուրս թէ՛ մանուսոր տեղերու և թէ անհատներու կուգան հայերէն, թուրքերէն և գաղիերէն թերթեր, որոց 18ն հայերէն թերթ Կ. Պոլսոյ, մէկը թուրքերէն ու մէկն Annales littéraires et politiques։

Մեր թուրք հայրենակիցներ քիչ քանիք չեն ընոր կրթական գործին յատաջդիմութեան։ պարզ նախակրթարաններէ զատ՝ որոց մէջ կ'ուսնին 200 է աւելի աշակերտ և աշակերտուհի, ունին նաեւ Բէշիկթաշ մը 100 է աւելի աշակերտներով, գեղեցիկ չենք մը արդարեւ՝ որ պատիւ կը բերէ իրենց։ Կ'ընդունին մէկ երկու օրթերի, մէկ պատկերազարդ հանդէս և 2—3 էջերնի (գաւառական թերթի)։ պաշտօնեայները մանաւանդ առ հասարակ ուսեալ անձնաւորութիւններ են։

Գալով Ցայներուն, ունին վարժարան մ'ուր կը յաճախեն 60—70 ուսանող երկու սեռէ։ ուսուցիչներու թիւն է 2։ կը ստանան 2 օրինակ նեղբրէ, 3 էֆէմերիտէս և 1 էլբրս (գաւառական թերթի)։ Մրցան շատագոյն պիտի ըլլար եթէ Մալկարացի մէջ ունենայինք ընթերցարան մը, ուր ամեն տարիէ քիչ կամ շատ ուսեալ անձեր կարենային կարգալ և ուր գտնուէին ամեն լեզուով թերթեր ու գրքեր։

Մալկարա Մ. Ց. ԱՂԱՍԵԱՆ

ԴԱՂԱՏԱՊԱՏ

ԻՏԱԼԻԱ.—Պ. Քրիսպի իւր նոր վարչութեան հիմնադիրը մասուցանելով Երեսփ. Ժողովոյ, ըսաւ. «Մեր նոր նախարարներս Խորհրդարանի մէկ մասնաւոր խնդիրին չենք պատկանիր։ Միութենական այն մեծ կուսակցութեան կը փիրաբերինք որոյ միակ նպատակն է Իտալիան։ Պաշտօնի կը կոչուինք այնքան ծանր կացութեան մը մէջ որոյ նմանը չէր տեսած Իտալիա։ Երաց այս վիճակին համար ոչ դրդ կ'ամբաստանենք։ Կարգ մը դէպքերու հետեւանքն է այս վիճակ։ Պէտք է պահ մը վերջ տանք ամեն կուսակցական վէճերու, զինադադար մ'ընենք, երկրին վիճակը լաւօրէն բարւոքելու համար։ Երբ ամեն բան իւր տեղը բերենք, կարելի է վերսկսիլ կուսակցական կազմակերպութիւններն։ Հիմակ իրարու դէմ մարտնչելն տճիր մ'է։ 1859էն մինչեւ 1870, աշխատեցանք Իտալիոյ միութիւնն ի դլուխ հանելու։ Հիմակ ալ Պետութեան բաղմադիմի սահպղական պահանջները գոհացնելու համար պէտք է միութիւն ու կը ծագի ճշմարիտ մտաւորական կրթութիւն մը։ Սպեան կ'ընծայէ նոր եռանդով անխոնջ պատանիներ՝ օրք այսօր, թէեւ սակաւաթիւ, պատիւն են Մալկարացի Հայուն։ Իւր մեկնումէն ետք, բնական էր որ տիրող ուսումնասիրութեան ոգին յայտնուիր սրտերէ, և 1870ին Փարիզի Մուրատեան վարժարանի աշակերտներէն Գալեցի Մկրտիչ էֆ. Հալֆեան ձեռք կ'առնէր վարժարանին ղեկը։ Հոս արդարութիւնը կը պահանջէ ըսել թէ Հալֆեան, հակառակ իւր այնքան հմտութեան, չէ կարողացեր արդիւնաւոր ընծայել վարժարանն մեր ի իրաւացի էր սպասել, թերեւս ունեցած է այլ և այլ ուսումնական զատ գաղտերէն լեզուն ալ ուսանելու նախաձեռնութեան ոգին։ Ինք՝ աւելի նոր սերունդին վրայ կ'ազդէ, կրթելով անոնց սրտերն ու մտքերը։ Հալֆեան հասարակութեան մէջ ալ աշխատած է օգտակարապէս։ Սիրկ էր զարգացման երկրորդ շրջանը Մալկարացի Հայուն։ Սոյն շրջանին մէջ տղայք աւելի կը զարգանան, ընտերցասիրութեան ու աշխատակցութեան ոգին կարծարծի, Գալոյ պարբերական բոլոր հրատարակութիւնները գրեթէ կը տարածուին, և մերոյինք համեմատաբար աւելի աղէկ դիրք մը կը ստանան։ Մկրտիչ Հալֆեան հաղիւ մէկ տարի կը մնայ քաղաքս և կը մեկնի։ Իւր բացակայութիւնն որ բաժանում էր սակայն, զգալի պակաս մը կը գտնար կրթական գործին համար։ Նոր ձեռնարկներ յաջողութեամբ կը պակուին, Շահնազարեանի սանեալն Խաչիկ էֆէնտի Ցատուրեան կ'անցնի կրթական գործին գլուխը։ Իւր շուրջ կը հաւաքուին դպրոցասէր անձեր, կը բացուին ընտերցարաններ ճոխ մատենադարաններով։ Կ'անցնին տարիներ, Ցատուրեան կը մեկնի գործելու։ բայց երկրորդ անգամ հազիւ թէ անցած վերջանին իւր պաշտօնին գլուխն՝ անողոք մահը կը խլէ զայն մեզէ։ Քանի տարիներէ ի վեր մեր վարժարանը կը վարէ այժմ Ակնեցի Նշան էֆէնտի Թորոսեան։ Մեր դպրոցական զարգացման սոյն պատուիրանէն յետոյ՝ կը փութամ մերայոյ ներկայ բարոյական վիճակը պատկերով վիճակագրական տեղեկութիւններով բաղդատական մէկ հայեաց ընել։

400 ի չափ հայ մանչեր ու աղջիկներ յատուկ վարժարաններու մէջ կ'աշակերտեն այսօր. ուսուցչուհիներու և ուսուցիչներու թիւն է 7, ամենքն ալ հայուհի։ Վարժարաններն երկու տարիէ ի վեր ֆրանսական նախակրթութեան յայտագրով կ'ընթանան, և ոչ միայն կ'ատենին նախակրթութեան բոլոր պահանջներն, այլ և թուաբերին, գաղիերէն և յունարէն լեզուները (մանչերու վարժարանին մէջ), այս վերջին լեզուն՝ որու կարեւորութիւնն անհրաժեշտ է մեզ բազմազան պատճառներով, կ'ուսուցանէ եռանդուն յոյն երիտասարդ մը, իբր այցելու ուսուցիչ։ Ուսուցչական խումբը բարձրագոյն կարգերու աշակերտաց հետ կազմած ունի Սանուց ընկերութիւն մը, որ թաց Խորհրդոյ անմիջական հսկողութեան տակ կը գործէ տարիէ մ'ի վեր և յաջողած է մատենադարան մը հաստատել։ Կ'ընդունի Le Petit Français, Մէտրէզ և Մաշէ հանդէսներն՝ ուսուցչուհիներէն մէկ քանին ալ կը ստանան Le Volume գաղիերէն կրթական հանդէսը։ Վարժարանէն դուրս թէ՛ մանուսոր տեղերու և թէ անհատներու կուգան հայերէն, թուրքերէն և գաղիերէն թերթեր, որոց 18ն հայերէն թերթ Կ. Պոլսոյ, մէկը թուրքերէն ու մէկն Annales littéraires et politiques։

Մեր թուրք հայրենակիցներ քիչ քանիք չեն ընոր կրթական գործին յատաջդիմութեան։ պարզ նախակրթարաններէ զատ՝ որոց մէջ կ'ուսնին 200 է աւելի աշակերտ և աշակերտուհի, ունին նաեւ Բէշիկթաշ մը 100 է աւելի աշակերտներով, գեղեցիկ չենք մը արդարեւ՝ որ պատիւ կը բերէ իրենց։ Կ'ընդունին մէկ երկու օրթերի, մէկ պատկերազարդ հանդէս և 2—3 էֆէմերիտ (գաւառական թերթի)։ պաշտօնեայները մանաւանդ առ հասարակ ուսեալ անձնաւորութիւններ են։

Գալով Ցայներուն, ունին վարժարան մ'ուր կը յաճախեն 60—70 ուսանող երկու սեռէ։ ուսուցիչներու թիւն է 2։ կը ստանան 2 օրինակ նեղբրէ, 3 էֆէմերիտէս և 1 էլբրս (գաւառական թերթի)։ Մրցան շատագոյն պիտի ըլլար եթէ Մալկարացի մէջ ունենայինք ընթերցարան մը, ուր ամեն տարիէ քիչ կամ շատ ուսեալ անձեր կարենային կարգալ և ուր գտնուէին ամեն լեզուով թերթեր ու գրքեր։

Մալկարա Մ. Ց. ԱՂԱՍԵԱՆ

ԴԱՂԱՏԱՊԱՏ

ԻՏԱԼԻԱ.—Պ. Քրիսպի իւր նոր վարչութեան հիմնադիրը մասուցանելով Երեսփ. Ժողովոյ, ըսաւ. «Մեր նոր նախարարներս Խորհրդարանի մէկ մասնաւոր խնդրին չենք պատկանիր։ Միութենական այն մեծ կուսակցութեան կը փիրաբերինք որոյ միակ նպատակն է Իտալիան։ Պաշտօնի կը կոչուինք այնքան ծանր կացութեան մը մէջ որոյ նմանը չէր տեսած Իտալիա։ Երաց այս վիճակին համար ոչ դրդ կ'ամբաստանենք։ Կարգ մը դէպքերու հետեւանքն է այս վիճակ։ Պէտք է պահ մը վերջ տանք ամեն կուսակցական վէճերու, զինադադար մ'ընենք, երկրին վիճակը լաւօրէն բարւոքելու համար։ Երբ ամեն բան իւր տեղը բերենք, կարելի է վերսկսիլ կուսակցական կազմակերպութիւններն։ Հիմակ իրարու դէմ մարտնչելն տճիր մ'է։ 1859էն մինչեւ 1870, աշխատեցանք Իտալիոյ միութիւնն ի դլուխ հանելու։ Հիմակ ալ Պետութեան բաղմադիմի սահպղական պահանջները գոհացնելու համար պէտք

(*).—Այժմ Տիկին Մարիամ Տէր-Բարսղեանց։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (116)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻՔԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՏԵԱՆԸ

Ցայտնութեան պէս բան մը էր։ Ժաքին գլխուն եկած դժբախտութիւնը իմա նալով՝ տեսակ մը բայայում առաջ կուգար Ներսիդին։ Վռնտուած։ ան թշուառականն էր վռնտողը, ան մարդասպանը. ուրիշէ մը կոպտած էր բարի արդարութեան այդ իրաւունքը։ և որովհ. այն միակ մարդէն սրուն ինք, Իրապէս ցաւուհին, կը նայէր ակամայ յուզումով մը։

—Ա՛հ, վռնտեցի՛ր Ժաքը, գոչեց։ Լա՛ւ ուրեմն, պայքարը սկսինք, պարոն Պելէն։

Եւ քանի մը վայրկեան ետքը, առանց վարանելու, իր կառքովը Քուռպվուայի ճամբէն կը սուրար։

Արդարեւ, Պելէնի բնակած տունը ճըշմարիտ ապարանք մըն էր և մանաւանդ տեսակ մը դղեակ։ Դարասանը կը տարածուէր չէնքին շուրջը և կ'երկարէր մինչեւ Սէն դետը։

Այն փոքր դռնէն որուն կ'ակնարկէր նամակը և որ մտերիմ այցելուներու վերապահուած էր, կը մտնուէր ամերայի ՝ջերմոց մը, ուր խճողուած էին տարաշխարհիկ ծառատունկեր։

Հոն դուքսը կը պտտէր յուզմամբ, աչքը սեւեռած այդ դրան վրայ որ չէր բացուեր։ Արդեօք ցոփուհին չ՞պիտի ուզէր դալ։ Արդեօք իրա՞ւ էր թէ բնաւ չէր հետաքրքրուեր ժաքին և թէ լոկ անգիտակից գործիք մըն էր եղած Մանքալին ձեռքը։ Անդադար դրանը կը մօտենար, ականջ դնելով՝ լսելու համար ոտմուկն այն կառքին որուն կը սպասէր։

—Տիկին ալ Թոքէս դքսուհին պարոն դուքսին կը սպասէ սրահին մէջ, ըսաւ ձայն մը։

Պելէն ետին նայեցաւ զարմացած։

Ծառայ մըն էր խօսողը։

—Լաւ, կերթամ, ըսաւ մէկենիմէկ։

Բայց, ապակեպատ նրբանցքներէն անցնելու պահուն, ուրք ծածկուած եւ անընդմէջ ճամբով մը մինչեւ յարկերը կաւանդարդէին, Պելէն կը խորհրդածէր։ Առաջին անգամն էր որ դքսուհին իր տունը կուգար այսպէս, ցորեկ ատեն, անծանօթ, իր ծառաներուն առջեւէն անցնելով։

Ասիկա արհամարհանքի տարտամ ոյր մը ունէր։

Երբ սրահ մտաւ, դքսուհին, պարզ հագուած, ոտքի վրայ էր, երեսը բոցով մը ծածկուած։

Դուքսը մօտեցաւ և ողջունեց։

Թենիան վեր առաւ քօղը և Պելէն այն ատեն հասկցաւ թէ դքսուհին պատի գոյն էր։ խոշոր աչքերը կը շողային մեսաղային ցոլմունքով։

—Տիկին, ըսաւ, խնդրեմ թողութիւն ըրէք ձեզ հոս կանչելուս։

Թենիա՝ շուրթերուն վրայ հեգնոտ կըծկում մը ունէր որ կը խռովէր դուքսը։

—Բաղաքավարական ձեւերը թողուցէք, ըսաւ Թենիա ինքն ալ։ Կանչեցիք զիս։ Եկայ, և ահա պատրաստ եմ ձեզ լսելու։ Մինակ, կը խնդրեմ, կարճ կապեցէք, քիչ ատեն ունիմ ձեզ զոհելու։

Առանց անմիջապէս պատասխանելու, Թենիային երեսը նայեցաւ։

Պայքարի պատրաստուած հակառակորդի մը կեցուածքն ունէր դքսուհին։

Շարժումով մը դուքսն հրաւիրեց զայն նստիլ եւ ինքն ալ աթոռ մը առաւ։

—Տիկին դքսուհի, ըսաւ, աչքերնէդ կը դուշակեմ թէ զայրացած էք ինձի դէմ։ Բաղաքավար քաղաքի մը սպառնց։ Դքսուհին անշարժ մնաց։ Կը սպասէր, նման այն ճարպիկ պրեսորներուն որք յարձակումը թշնամիին կը թողուն մինչեւ որ անիկա ինքդինքն յայտնէ։

Պատասխանեցաւ խօսքի։

—Ձեզ գրելով, ըսաւ, հնազանդեցայ բարկութեան չարժումի մը որ թերեւս իմ ուզածէս աւելի հեռուն տարաւ զիս... բայց Ինանքի մէջ պարագաներ կան ուր ամենէն հանդարտ մարդն իր անձին տէրը չէլլար։ Անարժանաբար խաբուեցայ։ դուք իսկ զոհ եղաք գձուձ մեքենայութեան մը եւ, առանց գիտնալու, ընդունեցիք պաշտպանեցիք, իմ տունս մտցուցիք մարդ մը որ իսկապէս աւազակի մը մեղսակիցն է։

Թենիա թիկնաթոռին կրթնցուց արմուկը, իր նրբօրէն ձեռնապատ ձեռքով բռնից ծնօտը և ոտտաս Պելէնը դիտել յարատեւ ուշադրութեամբ։

Այս սառնութիւնը կը սկսէր զայրացուցնել դուքսը։

—Կուզեմ խօսիլ, ըսաւ ձայնով մը որ քիչ մը կը դողդողար ներքին յուզման մը ազդեցութենէն, այն անձին վրայ որ ժաքը Շեռլիւ կը կոչուի և իր պաշտպանին ու բարեկամին, Պ. Մանքալի վրայ... բայց չիտակը, տիկին, ըսաւ յանկարծ բարկացած չեչտով մը, դիտեցէք թէ չէք հասկնար ըսածս... Այս կամ ոչ, ձեր կողմէ գրուած նամակո՞վ մը ընդունեցի Պ. Ժաքը Շեռլիւն։ Այս կամ ոչ, ատիճան մը պատասխանատուութիւն յանձնառա՞ծ էք... Ան կը հարցուցեմ ձեզի... հանդարտօրէն, քաղաքավարութեամբ... և կը յարմանամ որ մինչեւ հիմա չհանձեցաք պատասխանել ձեզ ուղղած հարցարար խօսքերուս...

—Եկայ, ըսաւ դքսուհին ցրտօրէն եւ առանց ձգելու իր արհամարհոտ երեւոյթը, ուրեմն պատրաստ եմ կրելու այն հարցափորձը զոր պիտի հանձիր ուղղել ինձ...

—Հարցափո՞ր մի... իրաւ որ ոչ։

—Կը կարծէի թէ դատաւոր կը հանդիսանաք, ըսաւ Թենիա ժպիտով մը։ Եղան բան կ'ըլլար... եւ աւելի չհանեան։

Պելէն չհասկցաւ այս վերջին խօսքերուն մէջ գտնուած հեգնութիւնը, և ըստորվին իր մտածումներով համակ, շարունակեց։

—Բառերու վրայ չխաղանք։ Դուք իմ թշնամիս չէք։ գալով ինձ, գիտէք թէ ժամանակով ի՞նչ եղան ձեր ինձ ներշնչած զգացումները, բուռն ճիգ մը պէտք եղաւ ինձ զիմադրելու համար այն ազդեցութեան դոր իմ վրաս կը գործէիք։ Արդ, մինչ ոչ մէկը մտադիր կրնայ ըլլալ միւսին վնասելու։ Ուստի անկեղծօրէն ինձ պատասխանելու բարութիւնն ունեցէք։

Դքսուհին ի՞նչպէս հանութեան գլուխը խոնարհեց։

—Երկա՞ր ատենէ ի վեր կը ճանչնաք Մանքալը։

—Ցարմէ հետէ ձեր պատուաւոր ընկերութիւնը կազմող անձինք կերպով մը մտերմացան անոր հետ։ Ձեր բարեկամներէն, կամ լաւ եւս ձեր ընկերակիցներէն մէկը, Պ. Բոլամպէն ինձ ներկայացուց զայն։

—Ձեր գործակա՞ցն էր։

—Այո։

—Հարցումս դէպ մի՛ ըմբռնէք. երբէք առաջարկած չէ՞ ձեզ ընկերացնել մասնաւոր գործողութեան մը որ ուղղուած ըլլայ ինձի դէմ, իմ վարկիս դէմ։

Արագ փայլ մը անցաւ Թենիային աչքերէն։

—Ոչ, ըսաւ։

—Զարմա՞նք, յարեց Պելէն։

—Սակայն ասոյգ է—և համոզուելու համար ամենածանր պատճառներ ունիմ—ասոյգ է, կ'ը եմ, թէ այդ Մանքալն իմ թշնամիս է կամ էր։

—Ասիկա գնահատումն է որուն ճըշդութիւնը չեմ կրնար հաստատել կամ հերքել։

—Կերպնո՞ւք։

—Մինչ մենք կ'երդնո՞ւնք։ Եթէ ստենք իսկ, պատրաստ չե՞նք մեզ օգտակար եղած երդումն ընելու։ Ձեզ կը դիտեմ, պարոն տը Պելէն դուքս։

Անանկ պայծառութեամբ կը պատասխանէր որ դուքսը խռովութիւն կը զգար։

—Բայց այն ժաքը, գոչեց, ան դատարկապո՞ղը։

—Մանքալ, որ մէկ քանի ծառայութիւններ ըրաւ ինձ, հատ մըն ալ իմ կողմէս ուզեց։ յանձնարարական մը կուզէր իր պաշտպանելուն համար։ Ինչո՞ւ մերժէի։

—Անշուշտ, և սակայն այդ մարդը, այդ կարծեցեալ Շեռլիւ կոմսը աւազակ մըն է։

—Ինչո՞ւ կը տարակուսիք անոր տիտղոսին վրայ՝ իր պատմութիւնը չբերո՞ւ ձեզ։

—Այո, այն ծիծաղաշարժ վէպը, ուր ամեն բան կեղծիք և ստութիւն կ'երեւայ։

—Ձեւուընիդ չունի՞ք անոր իրաւունքներն հաստատող թուղթերը։

—Այդ թուղթերը կրնան կեղծ ըլլալ...

—Օ՛հ, պարոն տը Պելէն, կը կարծէք ուրեմն որ իրո՞ք կեղծիչներ կան... ինձի կուգայ որ քիչ ներդաշնակութիւն ունիք մարդկային բնաւորութեան նկատմամբ։

Պելէն ոտքը գետնին զարկաւ բարկութեամբ։

—Օ՜ն, ըսաւ, Միվրէլ չէր սխալած։

Դքսուհին անոր երեսը նայեցաւ զարմացումով։

—Պատուաւոր Պառոնն ի՞նչ անուամբ կը միջամտէ այս գործին։

—Ինձի ըսաւ թէ այն ժաքը ձեր հոմանին էր, յարեց Պելէն բրտութեամբ։

(Շարունակեմ)

Պ. ԲԱԶԻՄԻՐ ԲԷՐԻԷի նախարարութեան վիճակն այժմ յոյժ գոհացուցիչ կը նկատուի. զի նորակազմ Երեսփ. ժողովն առաջին նստաշրջան մը բոլորեց՝ ամենն ժամանակէ աւելի կարեւոր մեծամասնութիւն մը պարգեւելով նորընտիր վարչութեան։ Թէև ծանօթ պարագայք մեծապէս նպաստեցին, բայց արդիւնքն այն է որ լոկ չափաւոր տարրերէ բաղկացեալ նախարարութիւն մը Երեսփ. ժողովոյ մէջ կը վայելէ ամենէն կարեւոր մեծամասնութիւնը, զոր ցարդ հանրապետական նախարարութիւն մը վայելած ըլլայ։ Պ. Շարլ Տիւբիւի եւս, նախկին վարչական և արդի նախարարապետն Երեսփ. ժողովոյ, ամեն ժամանակէ աւելի ակնածելի կը թուի ծայրայեղներուն դէմ իւր բռնած կորովի ընթացքին համար, և առաջիկայ նստաշրջանին սկիզբը գրեթէ միաձայն պիտի վերընտրուի, կ'ըսուի։

ՊԱԼԹԿ ՇՈՎՈՒՆ ջրանցքն, որ Դերմանիոյ մէջէն անցնելով Հիւսիսային ծովը կը միացնէ Պալթիկի հետ, և Սաքսի նեղուցներէն անցնելու վտանգներէն կ'ազատէ նաւերը, Քիլ մինչեւ Ռէնտսպուրկ բացուած է արդէն, և նաւերը կը բանին։ Այս ջրանցքին շինութեան համար ելլպա գետին ընթացքը գործածուած է մեծագոյն մասամբ։

ԻՏԱԼԵԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ յաղթութիւնը Սուտանցիներուն վրայ զոր անցեալ օր հեռագիրը ծանոյց՝ չատ լաւ տպաւորութիւն ըրաւ Իտալիոյ մէջ։ Երբ Պ. Քրիսպի Իտալիոյ կացութեան տիրոջ նկարագիրը կ'ընէր, պատերազմական նախարարին ծանուցած յաղթութիւնն հորիզոնին մէկ պայծառ կողմը ցուցուց Խորհրդարանին։ Բայց որովհետեւ Իտալացիք 150 զինուոր կորուցած են և թշնամիներէն 60 դրօշ գրաւած են, կ'երեւի թէ ճակատամարտը սաստիկ եղած է, մինչ Իտալացիք կը յուսային թէ ա՛լ գործ պիտի չունենային Սուտանցիներուն հետ։ Ապագային համար մտահոգութեան շարժառիթ մը կայ ուրեմն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ Սոպրանիէն 150,000 ֆր. քուէարկեց Գուլարիոյ մասնակցութեան համար Անվէրսի Արուեստահանդէսին։ Կառավարութիւն 100,000 միայն կը խնդրէր. բայց յանձնաժողովն աւելցուց գումարը։

ԴԱՆՈՒԲԻՈՒ Քիլիայի թեւը խորունկցնելու գործը մասնագէտ ահագին ծախքի կարօտ կը գտնեն. զի եթէ գետին բերած աւազն ամբողջ հանել յաջողի, հարկ է տակաւին Քիլիայի թեւը պաշտպանել՝ ծովու կողմէ լեցուելու վտանգին դէմ։ Որովհետեւ ռուս կառավարութիւնն այս ահագին ծախքը կ'ըստանձնէ, կը մակաբերուի թէ մեծագոյն կարեւորութիւն կուտայ գործին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Տրապիզոնի Առաջնորդ Գէր. Եղիշէ իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

Տնտեսական խորհուրդն և կոտակաց Հոգաբարձութիւնը խառն նիստ կաղմեցին երեկ Զաւթիոյ խորհրդարանին մէջ, զբաղեցան Երմոնէ Վարդանեանի և Գալամաճեան հանգուցեալ Յարութիւն Էֆէնտիի կտակային խնդիրներով։ Առաջնոյն համար Կիմիւկէրան Գրիգոր էֆէնտիի հետ խորհրդակցութեան մը պէտք տեսնուելով, որոշուեցաւ յաջորդ նիստին հրաւիրել զնա։

Տնտեսական խորհուրդն երէկ իւր սովորական նիստը կազմեց Զաւթիոյ խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

Բումէլի Հիսարի նախորդ թաղական խորհրդոյ Տօնէլեան Գրիգոր էֆէնտիի պաշտօնավարութեան ժամանակամիջոցին 1891 օգոստոս 1է 93 յունիս 1 մուտակարարութեան հաշուոյ մասին կեդրոնական համարակալութեան տեղեկագիրը նկատողութեան առնելով, գոհացուցիչ գտաւ և որոշեց գոհունակութիւն յայտնել Տօնէլեան Գրիգոր էֆէնտիի որ 22 ամիսներ գրեթէ առանձին պաշտօնավարելով արդիւնաւոր կերպով մատակարարած է եկեղեցին ու վարժարանը։

Խորհուրդն, ըստ որոշման Քաղաքական ժողովոյ, Բումէլի Հիսարի հրաժարեալ առաժամայ թաղական խորհրդոյ մատակարարութեան և եկեղեցւոյ գոյից հաշիւներն առած և մէկ ամսուան համար առաժամայ թաղական խորհուրդ մը ընտրած էր զոր կը կազմեն Տօնէլեան Գրիգոր, Ալիբերամաքեան Յարութիւն և Փափաղեան Յակոբ էֆէնտիներն։ որոշեց տեղեկագրել Քաղաքական ժողովոյ։

Զբաղեցաւ նաեւ Գասպարի, Դանտիլլիի, Սամաթիոյ Նոր Թաղի և Երզնկայի Խնձորիկ գիւղի եկեղեցւոյ վերաբերեալ հաշուական խնդիրներով։

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՑՑ
1894 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀԱՅՈՑ
ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ.
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՍԷՐՎԻՉԷՆ
կը գտնուի Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը, Կ. Պոլիս, Մեծ-Նոր-Խան, միջնարկ, Թիւ 48, 49,50, եւ բոլոր գրավաճառաց քով։
Հոգաբարձութեան կնիքը չը կրող օրինակներն անվաւեր են։
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՑՑ
Ընդ փոյթ հրատարակելի

Գնորդին հոգերը

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Գոսօվայի Նահանգին կուսակալ անուանեցաւ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա, նախկին կուսակալ Պարսի։

Իրէկ գաւառին (Գոսօվա) կառավարիչ անուանեցաւ Սալիհ փաշա, նախորդ կառավարիչ Բրէզրինի։

Հալէպի հրամանատար անուանեցաւ Լատֆէմ փաշա, կուսակալ Գոսօվայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Կրէտէի Լաշիա գաւառին կառավարիչ Աքսէլօս էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պ. Ժաքը Զօհէպի, եղբայր Թէնէպէքիի Բէժիի ընդհանուր անօրէնին։

Լիւգաթի սակի շքադրամ՝ արարողապետ Միհրի փաշայի։

ՀԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆ. — (Պաշտօնական Ջեկոյսոյ) Դեկտեմբեր 14ի երեքշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ դեկտեմբեր 15ի չորեքշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ պոռը դէպքեր պատահած են և երեւ մահ։ Առաջուան բռնուածներէն երեւը մեռած եւ վեցը ապաքինած են։ Աւասիկ մանրամասնութիւնները։

Ա՛Բ-մէյլանը՝ մէկ։ Վարակեալն է Յարութիւն Պապիկեան (խամուրքեար)։

Սկիւտար՝ մէկ։ Մէհմէտ Հասան (գործաւոր)։

Էյոպ՝ երկու։ Եօրկի Իլիա (պարտիզպան) և Եբրահիմ Բէքրօս (նպարավաճառի աշակերտ)։

Գուզկունճաբ՝ մէկ։ Ավրամ Նէսիմ (մբրդավաճառ)։

Տրապան՝ մէկ։ Իսրահիմ Ահմէտ (սուեօլը)։

Բ. Դրան պահականոցէն՝ մէկ։ Զինուոր։

Թնդանօթաձիգ զօրաց վաշտէն՝ մէկ։ Զինուոր, Դ-ոյ։

Օտունգաբու՝ մէկ։ Նէքօլի Էֆթաս (կօչկակար) Դ-ոյ։

Ազապգաբու՝ մէկ։ Իսմայիլ Իսրահիմ (մավունճաբ) Դ-ոյ։

* * *

Առաջուան բռնուածներէն մեռած են։

Բ. Զօրաբաժնէն՝ մէկ։ Զինուոր։

Կայս. անձնապահ զօրաքանակի Ա. վաշտէն՝ մէկ։ Զինուոր։

Ունգաբան՝ մէկ։ Գանպէր Իսրահիմ (քիւֆէճի)։

* * *

Այս աւուր թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է հետեւեալ պաշտօնական յայտարարութիւնը։

[illegible] Սուլթանն որ հաճած էր իր բժշկապետին միջոցաւ իր կայս. բարձր գոհունակութիւնն յայտնել ընկերութեան գիտական աշխատութիւններուն նկատմամբ, և մասնաւորապէս առողջապահական հրահանգին համար զոր ընկերութիւնը պատրաստած է։

* * *

Քոլերայէն զգուշանալու միջոցները ցոյց տուող առողջապահական այդ հրահանգը, որ կը բաղկանայ տասն յօդուածէ, մեզ հաղորդուած է Բժշկական ընկերութեան կողմէ։ Վաղուան թուով պիտի հրատարակենք զայն։

ԿԱՂՈՒԱԾԱԿԱՆ ՏՈՒԻՐ. — Մայրաքաղաքիս կալուածական տրոց գանձման կանոնագրոյ Դ. յօդուածին համաձայն, երկաթեան պաշտօնեայք թաղապետական շրջանակայ անօրէններու պիտի դիմեն այն կալուածոց համար, որոց վերջայոյց տարւոյ տուրքն ամբողջովին չէ վճարուած, և երեք անդամ ազդարարագիր պիտի ղրկեն։ Որոշեալ պայմանաժամերու մէջ եթէ տուրքերը չվճարուին, նոյն կանոնագրոյ Դ. յօդուածի տրամադրութիւնք ի գործ պիտի դրուին։ Այդ կանոնագրոյ վրայ յաւելեալ յօդուածին համաձայն, այն անձինք որ, մինչեւ եղմատական 1308 տարւոյ վերջը անցեալ տարիներու համար պարտք ունին, եւ թէ ներկայ 1309 տարւոյ մինչեւ դեկտեմբերի վերջը կա՛մ ամբողջովին և կամ մաս առ մաս չվճարեն, այդ տուրքեր իրենցմէ պիտի գանձուին ըստ տրամադրութեան նոյն կանոնագրոյ։ Ուստի կը ծանուցուի թէ պատրաստուելու վրայ են այն աղդարարագրերը զորս եղմատական պաշտօնեայք պարտին ըստ կանոնագրոյ յունվարի սկիզբէն հաղորդել՝ մինչեւ 1308 տարւոյ վերջն եղած տուրքերու համար։ Տուրքէ պարքք ունեցողները կը հրաւիրուին ժամանակին հատուցանել զայնս, որպէս զի հարկ չմնայ օրինաց տրամադրութիւնն ի գործ դնելու։ Այս առթիւ հարկ եղած զեկոյցն եղած է որոց որ անկ է։

ԴԱՏԱԿԱՆ բարեշնորհմանոյ յանձնաժողովը առջի օրը Պետական Խորհրդոյ պաշտօնատան մէջ ի նիստ գումարուելու ընդ նախագահութեամբ առաջին ընդհանուր դատախազ Լէպիպ էֆէնտիի և կալուածոց խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քանսոն Բարիզէն ճանբայ ելած է մայրաքաղաքս գալու համար։

ԱՆԳԼ. ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ. — Սըր Ֆիլիփ Քըրրի, մայրաքաղաքիս անգլիական նոր դեսպանը, 1835 ին ծնած է ի Լոնտոն։ Քանը մէկ տարեկան հասակէն համեստ պաշտօնով մը արտաքին գործոց պաշտօնատունը մտաւ ուսկից հետզհետէ պիտի հասնէր դիւանագիտական ամենաբարձր պաշտօնին։ 1856 ին, Բեղերսպուրկի անգլ. դեսպանատան կցորդ անուանուեցաւ 7 տարոյ չափ և 1863 ին համանման պաշտօնով մը Քոբէնհակ գնաց Լորտ Ուստհաուզի հետ։ 1876 ին, Սըր Ֆիլիփ Քըրրի կ. Պոլիս եկաւ Լորտ Սալիսբըրիի հետ։ Երկու տարի ետք, Լորտ Պիքընսֆիլտի կընկերանար ի Պերլին, ուր դեսպանախորհուրդին անգլ. քարտուղարի պաշտօնը վարեց։ 1878 էն 1880, Լորտ Սալիսբըրիի մտանուր քարտուղարն եղաւ և 1889 ին անուանուեցաւ Ինդիայի խորհրդական արտաքին գործոց նախարարութեան, պաշտօն զոր կը վարէր յարդ։

Սըր Ֆիլիփ Քըրրի ամուսնացած է կամ ամուսնանալու վրայ, և իր հետ կ. Պոլիս պիտի բերէ Լէտի Քըրրին որուն համար կըսուի թէ շատ մտացի ու գեղեցիկ կին մըն է։ Անգլ. նոր դեսպանը անձնական մեծ հարստութեան տէր է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Ադրիանուպոլսոյ մէջ վարակեալ երկու անձինք ապաքինելու վրայ են և մինչեւ դեկտեմբեր 14, ո և է դէպք չէ պատահած։

Մինչեւ դեկտ. 13 ի Տիմէթօքա զինուորներէն հինգ դէպք և մէկ մահ։ ի Լիւլէ Պուրկաս՝ մէկ դէպք և առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։

—Դեկտ. 12էն 14, Քէօթահիսիի մէջ դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Դեկտ. 12էն 13, Սէլանիկի զինուորական հիւանդանոցին մէջ երկու դէպք, որոց մին մահացու։ Վեց վարակեալներ կը գտնուին։ Քաղաքին մէջ հինգ օրէ ի վեր դէպք չէ պատահած։

—Դեկտ. 12ին Ամասիոյ մէջ երկու դէպք և առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ, Դեկտ. 10ին Էրզրումի մէջ երեք դէպք և առաջուան բռնուածներէն եւ երեք մահ։

—Դեկտ. 13էն 14, Տրապիզոնի մէջ երեք դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն երկու մահ։

ՓԱՐԱՆԹԻՆԱՆԵՐԸ. — Որոշմամբ առողջական բարձրագոյն խորհրդոյ, Սելանիկէն եկող նաւերուն համար դեկտ. 1/13ին հաստատուած տասնօրեայ քարանթինին դեկտ. 14/26էն յետոյ իջեցուցեալ [illegible] քարանթինը, որ պիտի մնայուն Քիզիլ Ագաճի կամ Պերոլթի մաքրանոցներէ մէկուն մէջ։

—Օտեսայէն և Նովորոսիսքէն եկող նաւերուն համար հաստատուած հինգ օրեայ և տասնօրեայ քարանթինները ջնջուած են և դեկտ. 14/26էն յետոյ անոնց տեղ հաստատուած է բժշկական այցելութիւն և ուղեւորաց ու նաւատեաց գոյքերու ապանեխում՝ Սինօպի կամ Գավաքի մաքրանոցներէ մէկուն մէջ։ Այս պահուս քարանթինա սպասող նաւերը կ'օգտուին այս տրամադրութենէն։

ՎԱՆԱՑ Ագրակ գաւառակին Նախպ Ահմէտ Բաղրլի էֆէնտի իւր տան մէջ դաշոյնով սպաննուեր է Մոլլա Նուհ և Իմին անուն անձանց կողմէ։ Մարդասպանք ձերբակալուելով բանտարկուեր են։ Զեռք ձգուած ապացոյցներով և այլ պարագայներով հաստատուած է թէ այդ անձինք միասին գործած են ոճիրը, որով տեղւոյն դատական պաշտօնատան յանձնուեր են իրենց նկատմամբ օրինաց տրամադրութիւններն ի գործ դրուելու համար։ (Սասուէն)

ԻՍՊԷՆՏԷՐՈՒՆԻ հանրային պարտուց վարչութեան տնօրէն կարգուած է Հալէպի հանրային պարտուց տնօրէնի քարտուղարի օգնական Յովհաննէս էֆէնտի։

ՓՈԹՈՐԻԿ.—Այտընի Պերկամա գաւառակին մէջ ծագած սաստիկ փոթորիկ մը Տէքիլի գիւղախումբին մէջ արմատախիլ ըներ է հազար հինգ հարիւրի չափ ձիթենիներ, թզենիներ եւ նշենիներ։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ նախնական ատեանն այս շաբթու պիտի դառնայ Զաւթիոյ նամակատան նախորդ տնօրէն Բէթաչի էֆէնտիի և արկղակալ Ճէմալ էֆէնտին, որք գումար մը իւրացուցած ըլլալու մեղադրանքի տակ են։

ՊԷՐՈՒԹ քաղաքի այլ եւ այլ թաղերուն մէջ ժանտատենդ (Թիֆո) եւ ինֆլուէնցա երեւան եղած է, սակայն այդ հիւանդութիւնը մահացու չեն։

ՀԷՑՊԷԼԻՈՒ ՈՃԻՐԸ.— Ցունաց Պատրիարքարանը հաստատած է սպանեալ Մաքարիոս ճգնաւորին գոյից ցուցակագրութիւնը։ Տանը մէջ գրամ չէ գտնուած, այլ 130 կոտոր կրօնական գրքեր, եկեղեցական մէկ քանի հինցած պարզ զգեստներ, եկեղեցական մէկ քանի պատկերներ և կալուածագրեր։ Մաքարիոս մէկ քանի օր առաջ երեք գեհենիներ ծախած էր և իւր վրայ ստակ չէր կրեր։ ուստի եթէ ոճրագործք գրամ գտած չէին, հաւանօրէն Մաքարիոս բաւական գրամ ի պահ տուած ըլլալու և ահէ անձի մը։

Բաւական կալուածներ թաղած է եւ Պատրիարքարանի օրինաց համաձայն, կէս պիտի տրուի Հէյսէլի կղզւոյ եկեղեցւոյն ու վարժարանաց և կէսն ալ սպաննելոյն ազգականներէն Նիկոմիդիոյ, Բրէվէզայի ու Քէսէբիտի մեդրապոլիտներուն և ուրիշ անձանց։ Մէկ քանի անձեր ձերբակալուած են իբրեւ կասկածելի։

ՀՐԻԵՀ.—Երէկ գիշեր ժամ 8ին Պոլսոյ Եէնի Ճամի թաղը հրդեհ ծագելով գաւաթիճի մը խանութն այրեցաւ։

ԳՈՂԵՐ.—Ժամանակէ մը ի վեր Եէնիգաւրի մէջ գողեր երեւան ելած էին որք ծոպեզներուն տուներու ապակիները կտրելով գողութիւն կընէին։ Ոստիկանութիւնը նախընթաց առաւօտ ձերբակալեց Պէշիւք Հասան անուն անձ մը եւ իւր ընկերները, երբ ապակի մը կտրելու զբաղած էին։

ԲԵՐԱԻ պատժական ատեանը երկու ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Գառնիկ անուն կառապան մը որ Բերայի Էլմա Տաղը թաղին մէջ ինը տարեկան Ֆիլօ անուն աղջկան մը պատիւը բռնաբարել ուզած էր։

ՀԱԼԷՊԻ եւ Զօրի միջեւ հեռագրական թել մը շինելու համար ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ հրաման տրուած է Հալէպի կուսակալութեան։

ԵԱՆՈ ԷՖԷՆՏԻ, ընդհանուր դատախազ վերաքննիչ ատենին Պետական Խորհրդոյ, երեք ամսուան համար արձակուրդ ստացած է օգտվոխութեան նպատակաւ Եւրոպա երթալու համար։

ԱԹԷՆԻՒ դրամատունն, որ տասը միլիոն ֆրանքի դրամագլուխ ունի, Իզմիրի մէջ մասնաճիւղ մը պիտի հաստատէ։

ՋԻՒՆ.— Այսօր, ներկայ ձմրան մէջ առաջին անգամ ըլլալով կը ձիւնէ ի կ. Պոլիս։

ՈՃԻՐ.—Երէկ իրիկուն ժամ 12ին մօտ Զաւթիոյ Զիւրէֆա փողոցին մէջ ոճիր մը գործուեցաւ։ Անկիլիա անուն լաթերնաճի մը դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց Յակոբ անուն անձը։ Անկելի թէեւ փախաւ, սակայն քիչ յետոյ ձերբակալուեցաւ։ Յակոբ թաղապետութեան հիւանդանոցը դրկուեցաւ, ուր քիչ յետոյ մեռաւ առած վերքէն, որ ձախ աճուկին վրայ էր։

—Առէլի գիշերն ի Փիրի Փաշա Միքայէլ անուն տղայ մը իւր հայրը՝ Վանեցի Կիւլէզեզ Սիմոնը ծանրապէս վիրաւորեց։ Միքայէլ ձերբակալուելով ուրացաւ, սակայն վկայներու յայտարարութեամբ հաստատուեցաւ թէ իւր հայրը վիրաւորած էր։

—Երէկ առաւօտ Սապահ լրագրոյ տըպարանին առջեւ լրագրավաճառ ակիտարցի Եղհէմ իւր արհեստակիցներէն Մովսէսը դաշոյնով երկու տեղէն վիրաւորեց և փախաւ։ Եղհէմ քիչ մը վիրջը ձերբակալուեցաւ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ կը ծանուցանէ թէ իր գրասենեակները գոց պիտի ըլլան առաջիկայ որկուշաբթի, 1 յունուար (Ը. Տ.)։

ԱԶԳ ԹՐԱՄՈՒԷՑԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

կը ծանուցուի բաժնետէրերուն թէ, վարչական խորհրդոյ որոշումովը, իւրաքանչիւր բաժնեթուղթը սակդրամ 25 ղրուշնոց թիւ 43 տոկոսի կտրոնը պիտի վճարուի։

Կանոնական պտրտրօները պիտի ընդունուին վաւերացուելու համար, յառաջիկայ յունուար 1էն սկսեալ (Ն. Տ.), երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, կէս օրէն ետք ժամը 2էն 4, և վճարումները պիտի կատարուին ութ օր ետքը, ընկերութեան գնուկէն։

Կ. Պոլիս 23 դեկտ. 93

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա Զ Դ

Արդէն բնաւ տարակոյս չիկայ թէ մաքուր, հին եւ գիտականապէս պատրաստուած ճշմարիտ քոնեաքի գործածումը առողջապահական միջոցներէն մէկն է ընդդէմ այն համաճարակին որ կը տրէ մայրաքաղաքիս ինչպէս նաեւ ամբողջ Եւրոպայի մէջ։

Հոս հարկ չիկայ ի մէջ բերելու եւրոպացի երեւելի գիտուններու կարծիքներն այս մասին։ Այդ նեղութենէն կ'ազատէ ձեզ գործածումն այս ըմպելիքին զոր այս երեւելի գիտուններ ներմուծած են հնտխոտային հիւանդանոցներու մէջ եւ իրենց խորհրդովը տարածուած է հասարակութեան մէջ։

Քաղաքակիրթ աշխարհի կեդրոնին մէջ կատարուած կրկին փորձերը իրօք ապացուցած են թէ քոնեաքը անակն կազդուրիչ տարրեր կը պարունակէ որ կազմը կը պահպանէ անիծեալ ախտին կանխատարամադրութենէն եւ անմեաս կ'ընէ առաջին յարձակումները՝ քիչ շատ մեղմելով անոր ծանրութիւնը։

Բայց ոչպէս զի այս հրաչալի ըմպելին առաջ բերէ իր բարերար արդիւնքը պէտք է որ քոնեաքին տեսակն ու տարիքը եւ բաշխաւորուին։

Մանաւանդ է հասարակութեան թէ միակ քոնեաքը որ կ'ընծայէ այսօրինակ երաշխիքներ ԹՐԻԲՈՍ քոնեաքն է, իր նախնական նիւթին գերիվերայութեանը, իր գիտական անքաղդատելի պատրաստութեանը, ինչպէս նաեւ իր առնուազն վից տարուան հին արտադրութեանը պատճառով։

Իր մեծ սպառումն յեւրոպա, մանաւանդ իր Ֆրանսա որ սասցած է ոսկի շքեղաբրամներ տիեզերական ցուցահանդէսներուն մէջ, լաւագոյն ապացոյցն է։

50,000 ֆրանքի պարգեւ մը կը տրուի այն անձին որ ապացուցանէ թէ ուրիշ քոնեաքներ ունեցա՞ծ են նոյն պատուոյ նշանները Եւրոպայի մէջ։

Ամեն տեղ առանց նախապատուութեան ուզեցէք ԹՐԻԲՈՍ քոնեաքը, եթէ կուզէք ձեր առողջութիւնը պահպանել ընդդէմ ձեզ սպառնացող վտանգին։

Մեծ ուշադրութիւն կը յանձնարարուի կեղծերու դէմ։

Թուրքիոյ գլխաւոր գործակալները ՏՈՒՔԱՍ եղբարք, Ղալաթիա, Ալիքեհատի խան, թիւ 17։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 27 Դեկտ.—Պիսմարկ զօրավարն որ կ. Պոլիս կ'երթայ՝ պատիւ ունեցաւ երկարօրէն տեսակցելու Վիլհէլմ Կայսեր հետ։

—Իտալեան դանձարանին կողմէ պատասխանուեցաւ Պերլինի դրամատան մը թէ Իտալիոյ կառավարութիւնը մտադիր չէ կտրոններուն վրայ տուրք մը դնել։

ՀՌՈՄ.— Սուտանցիներն հայածող իտալեւափրիկեան քնիկ զօրքերուն հրաման դրկուեցաւ հալածումը դադրեցնել և Առկոտատ դառնալ։

ԹՐԻԷՍԹԷ.— Ծովային նախարարութիւնը շրջաբերականաւ պատուիրեց օսմ. նաւահանգիստներէն եկող նաւերուն վրայ Տրէզոտէի հնտախտի վերաբերեալ պայմանագրոյն տրամադրութիւնները։

ՊԵԼԿՐԱՏ. — Սերբիոյ փոխարքութեանց յունուարի կտրօնին վճարումն ապահովուեցաւ լոկ կառավարական հասոյթներով։

ՎԻՆՆԱ.—Սըր Էտկար Վինսընդ Փարիզ գնաց։

ԼՈՆՏՈՆ. — Կառավարութիւնն ըսաւ Սրբասփ. ժողովոյ մէջ կիպրոս կղզւոյն Ցամակուսթա քաղաքին առջեւ նաւահանգիստ շինելու դիտում չկայ։ Առևտրական նաւանգիստ կամ նաւատորմի կայան բացում ծախք կը պահանջէ։

Վակտրան

ԶԱՆԳԱՏ, 16 Դեկտեմբեր

ՀԵՆԹՑԻՑ ՓՈՓԱՆԱՓԱՐԻՆ	
8 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 1/4
3 » Փարիզի »	22 80
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՖՈՆՏՈՒՏԷ	
Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Մէրի]	24 39
Բերայի մէջ	— —
Առաւօտուն բացուելացաւ	24 37 1/2
Կէս օրին	24 37 1/2
Թանգիրաքը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	— —
» » ժամ 3ին	— —
ՀԵՆԹՑԻՑ ԲՐԱԶԻԼԻԱ	
Փոխարէն Ֆրանկ	37 23
» » »	35 50
» » »	27
ԲԱՆԿԱՆՈՒՄԱՐ	
Սօսիէթէ Ֆրանսայ Անգլ. Լ.	— —
Քրէտիի Ֆրանսայ » »	7 20
Պանք տը Ֆրանս » »	3 05
Օսմ. Շանմէ Լ. վարկ » »	4 10
Ոէժի Օսմ. Ոանկ	17 38
Թրամուէյ » »	575
Օսմ. Պապոսիագը. Ընկ	310
Բուլկարի երկաթուղի ֆր.	93
Բաշմենեղրուն Լաբրիսմի	39

ԼԻՐՈՊԱՅԻՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 27 Դեկտեմբեր

Ֆրանսական Ռանդ 3 %	98 32
» » 4 1/2 %	105 23
Օսմանեան բոնսօրիսմ, Սէրի Դ.	22 75
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	503 75
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	458 75
Օսմանեան երկաթուղի	93 12
» Բէյրութի բաժնեթուղթ	409 06
Պանք Օթօման	603 12
Քրէտի Լիոնէ	770
Եգիպտական Ռանդ 5 %	78 75
Եգիպտական միացեալ	509 06
Զէր Լոնտրայի վրայ	20 210
Օսմանիյէ Օսմանեան բոնսօրիսմ.)	427 50

ՎԻԵՆՆԱ, 27 Դեկտեմբեր

Փոխանակում Ֆրանկ Լոնտրայի վրայ	124 95
» Փարիզի »	50 52
Օսմանեան Բէյրութի բաժնեթուղթ	200 20
» Երկաթուղի	54 30

ԳԵՐԼԻՆ, 27 Դեկտեմբեր

Օսմանեան Երկաթուղի	89 30
Օսմ. Բէյրի	— —
Փոխանակում Ֆրանկ Լոնտրայի վրայ	20 200
» Փարիզի »	80 40

ԼՈՆՏՈՆ, 23 Դեկտեմբեր

Անգլ. բոնսօրիսմ	98 12
Օսմ. » Սէրի Դ.	22 56
» » » Ռ.	57 25
» » » Բ.	35 50
» » » Գ.	24 25
Օսմ. փոխառութիւն 1871	109 25
Փոխառութիւն 1877 (Տէ Ֆասս Լոն)	98 25
Պանք Օթօման	14
Այտընի երկաթուղի	12 50
Դասսպայի երկաթուղի	14 50
Եգիպտական միացեալ (Լունիֆիէ)	101
» առանձ. (բրիմիէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	103 50
Հելլենական 5 %	29
Փոխանակում Ֆրանկ Փարիզի վրայ	25 386

ՀՈՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

ՓՇՐԱՆԻՆԵՐ

ԿԵՐ

Բոլոր կենդանիները մի և նոյն եղանակով, մի և նոյն կերերով չեն սնուցուիր, իւրաքանչիւր կենդանի իւր ծառայած նպատակին համեմատ կը կերուի։ Աշխատող կենդանիները տարբեր եղանակով և տարբեր կերերով կը սնուցուին՝ մինչդեռ կալենտուներն ու մսացուները տարբեր։

Աշխատող եղէր՝ կ'ուզէր (¹)։ — Մատղաշ կենդանեաց աշխատութիւնը պէտք է չափաւոր ըլլայ։ պէտք չէ չարաչար աշխատցնել, որովհետեւ կենդանիք

(¹) Կովերն ալ իբր աշխատող կենդանի՝ միանգամայն կաթնատու կրնան ծառայել։ աղքատ հողագործներու համար լաւ խնայողական միջոց մը՝ երկու նպատակի գործածել զանոնք։

այդ հասակին մէջ՝ տակաւին բոլորովին զարգացած չեն։

Մատղաշ աշխատողներու տրուած կերը՝ ո՛չ միայն աշխատութեամբ կորսուածին տեղը պէտք է լեցնէ, այլ նաեւ մարմինը զարգացնէ, ուստի առւելի խատցեալ (սննդարար) կերեր պէտք է տալ, ինչպէս գարի, վարսակ, եգիպտացորեն և այլն։ Գալով կոշտ կերերու, խարին ու յարդին, ասոնց քանակը աստիճանաբար պէտք է աւելցնել կենդանեաց աճելուն հետ։

Ջրեռը՝ աշխատողներու կերը պէտք է ըլլայ խար, յարդ, վարսակ, յարդախառն արմատներ գետնախնձորի ու բանջարի։

Ամառը՝ կանանչ խոտեր ու մարգագետիններ բաւական են սնուցանելու կենդանիները, բայց եթէ աշխատին այն ատեն պէտք է աւելցնել կանանչ կերերուն մաս մը բամպակի կամ ուրիշ իւղատու բոյսերու կուտ, իսկ եթէ այդ կուտերէն չի գտնուին՝ գոնէ գարի կամ վարսակ։

Կ՚ենթադրուի։ — Ամառը՝ կանանչ մարգերու և մարգագետիններու վրայ ազատ համարձակ պէտք է արածել, եթէ կովաբոյծք մարգագետիններ չունենալով սահմանուած ըլլան փակել իրենց կովերը ախոռներու մէջ, գոնէ կանանչ խոտ պէտք է տան այս եղանակին մէջ։

Փորով (յղի) կովերու՝ քաղցած, խմորուած, ու թթուած սնունդներ կամ ընաւ տալու չէ, կամ եթէ աբերուին իսկ՝ շատ քիչ, որովհետեւ սաղմին վրայ ազդելով վիժել կուտան ձագը։

Արմատները փոխանակ քաղսեցնելու աւելի լաւ է եփել։ Կանթնուներու պէտք չէ տալ այս կերերէն՝ որք կաթին դէշ համ կուտան, այդ անախորժ համը կստրնայնէ կաթի արժէքը, թէ բնական վիճակի մէջ սպառուող, թէ իւղ և պանիր վիճակի ներքեւ վաճառուող կաթը միշտ կը պահէ անախորժ համը։ Նոյն իսկ եթէ հորթեր սնուցուին, անոնց միսն ալ կ՚առնէ անախորժ համը այս կաթէն։

Ի բաց առեալ հորթ հասակի մէջ մորթուելիք կենդանիները, ապագային աշխատող կաթնտու և մսատու ըլլալիք կենդանեաց կրնայ տրուիլ գէշ համ ունեցող կաթէն առանց ոեւէ անպատշաճութեան։

Կաթի գէշ համ կուտան կատաւտի, կաղամբահատի (քօլզա), ընկոյզի, գաբնջուրի գործարաններու, զտարաններու մնացորդներով տրուած կերերը։

Կաթին, կարագին և պանիրին գէշ համ չեն տար, եթէ մթած ու նեխած չեն հնդկընկոյզի, բամպակի և արարաւենիի կուտի մնացորդները։

Ալիւրներ, արմատներ, արմտիներ և իւղատու բոյսերու մնացորդներով չինուած բլիթներ (²), զանազան առուցտներու և մարգագետնի ընտիր խոտերու խառնուելով՝ կաթնտուներու եթէ տրուի, առաջին կարգի սնունդ մը կը կազմեն։ Ցորենի թեփը, գարիալիւրը, բանջարը, խարը, ստեպղինը և այլն երկրորդ կարգի սնունդ կը կազմեն։

Դէրցնելիք կենդանիներ։ — Կրնան գիրցուիլ մարգագետիններու մէջ ազատօրէն, պայմանաւ որ խոտն առատ, ջուրն անպակաս ըլլայ։

Ազատութեան մէջ կենդանիք պէտք է գիրնան 90—100 աւուր մէջ և ո՛չ աւելի։ Եթէ այս սահմանէն անցնելով 3—4 ամսոյ հասնի, գիրցնելու շրջանը պէտք է դուշակել թէ՛ կամ խոտը անդարար չէ և կամ կենդանին ոեւէ պակասութիւն կամ հիւանդութիւն աւելնալով գիրնալու տրամադրութիւն չունի։ ուստի նախ խոտը պէտք է փոխել և դիտել կենդանւոյն վրայ նոր փոփոխութիւններ, եթէ յառաջդիմութիւններ չի նշմարուի, վայրկեան չի կորսնցնելով ջնջել կենդանին աւելի չի վնասուելու համար։

Ախոռի մէջ գիրցնելու համար, ժամանակը պէտք է երեք որոշ շրջանի բաժնել, տարբեր կերերով։

Առաջին շրջանին մէջ նիհար կենդանին մոտ վիճակի մը հասցնել։

Երկրորդ շրջանին մէջ մոտ կենդանին գիրուկ վիճակի մը հասցնել՝ այն աստիճան որ գիրնալը նշմարելի ըլլայ։

Երրորդ շրջանին մէջ գիրուկ կենդանին գեր վիճակի հասցնել։

Դիրցնելիք կենդանին նիհար պէտք չէ ըլլայ՝ որպէսզի առաջին շրջանը ջնջուի։ Նիհար կենդանիք դժուարաւ և բաւական ծախսով կարելի է աղէկ վիճակի մը հասցնել, ուստի զգուշանալու է վատոյժ կենդանիներ ընտրելէ։

Դիրցնելիք կենդանիները պէտք է ախորժանօք և շատ ուտեն, էական պայման մ՚է այս։

Առաջին շրջանի մէջ պէտք է տրուն կոշտ, սակայն սննդարար կերեր։

Երկրորդ շրջանի մէջ բորակածնային և իւղոտ նիւթերով սննդարար և ճոխ կերեր։

Երրորդ շրջանի մէջ կենդանեաց ախորժակը կը գոցուի, որովհետեւ ներքին պարապները կը լեցուին։ այս միջոցին պէտք է տալ վարդաձաւալ կերեր և այնպիսի սնունդներ որք սննդարար և դիւրամարս ըլլան։

Այս սկզբունքներու վրայ հիմնուելով՝ առաջին շրջանի կերերը պէտք է բաղկանան մարգային խոտերէ, վարսակի յարդէ և բանջարէ, շատ քանակութեամբ ցորենի կամ վարսակի յարդի խառնուած։

Երկրորդ շրջանի կերերն ալ դիւրին նոյն են, միայն պէտք է ջնջել վարսակի յարդն և յաւելուլ կուտաւատ, բամպակի և խաշխաշի կուտերէ շինուած բլիթներ կամ եփած հաճար կամ կոտրտած եգիպտացորեն։

Վերջապէս երրորդ շրջանի համար պէտք է պահել ընտիր խարերն ու բլիթները, աւելցնել հաճարի ու եգիպտացորենի քանակը։ Իւրաքանչիւր կենդանիի տալ 1.5—2.5 օխա իւղատու բոյսերու մնացորդներէ շինուած բլիթներ, եթէ կարելի ըլլայ գաղջ ջուր խմցնել կենդանեաց նոյն իսկ ախոռին մէջ, թեփով և գարիալիւրով պատրաստուած լաւ վիճակի մէջ։

Կենդանեաց առողջութիւնը ապահովելու և ախորժակը գրգռելու համար պէտք է աղել կերերը։

ԳԱՐԵԳԻՆ Գ. ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ
Շիշլի

ՑՈՒՑԱԿ

Նոյեմբեր 114 Հոգեւորականներէն
ասողջոյն կամ դատարներ

Սկսեալ 1893 Նոյ. 26 ժամ 6էն մինչեւ 1893 Դեկտ. 4 ժամ 6

Ազգ. Հիւանդանոցի Ս. Յակոբայ շէնքին մէջ

22. Նոյմ. 8, Յովհաննէս Գասպարեան Վանցի փէշտիմալճի, 50 տրկ. էթ մէյտան պասմահանէին դէմ Թումաի սենեակէն. մեռ. 1 դեկ. գիշեր ժ. 8։
32. Նոյմ. 10, Միսաք Տօնիկեան Տիվրիկցի սպասաւոր, 22 տրկ. Մեծ Նոր խան Հոգոցեանի սենեակէն. թժշկ. 29 Նոյմ.
42. Նոյմ. 13, Վարդան Խնտամեան Զմըշկածակցի խոհարար, 45 տրկ. Թահտա գալէ Մուսթաֆա փաշա խանէն. թժշկ. 27 Նոյմ։
43. Նոյմ. 14, Պետրոս Կիւլանեան Վանցի գործաւոր, 25 տրկ. Խասգիւղ Գարա-Աղաճ չէրքէզ Բաշիտին հարմանէն. թժշկ. 30 Նոյմ։
44. Նոյմ. 14, Աբրահամ Աւագեան Շ. Գ. Հիսարցի հացագործ, 35 տրկ. Պէշիկթաշ Տիվան եօլին արեւմուտին փռուէն. թժշկ. 29 Նոյմ.
47. Նոյմ. 14, Աստատուր Մկրտիչեան Շ. Գ. Հիսարցի հացագործ, 60 տրկ. Պէշիկթաշ Տիվան եօլին արեւմուտին փռուէն. թժշկ. 30 Նոյմ.
48. Նոյմ. 15, Մէլքիսեդէկ Վարդանեան Շ. Գ. Հիսարցի հացագործ 20 տրկ. Իւսկ. Եէնի չէշմէ Հաճի Արթինին փռուէն. թժշկ. 27 Նոյմ.
49. Նոյմ. 15, Պետրոս Գէորգեան Զմըշկածակցի հացագործ, 54 տրկ. Թահտագալէ Գոնեաքճիներ Եուսուֆին խանվէէն. թժշկ. 30 Նոյմ.
53. Նոյմ. 16, Խաչատուր Պետրոսեան Վանցի բեռնակիր, 30 տրկ. Մահմատ բաշա Սուլթան օտալարիէն. թժշկ. 26 Նոյմ.
56. Նոյմ. 17, Ղազար Թորոսեան Պայպուրթցի համամճի, 40 տրկ. Պէշիկթաշ օրթապաղչէին մէջէն. թժշ. 28 Նոյմ.
57. Նոյմ. 17, Մկրտիչ Վրդանէսեան Բէմախցի քուրու քահվէճի, 35 տրկ. Թահտաքալէ ուզունճա օվա տեղիւճի Յակոբին խանութէն. թժշկ. 28 Նոյմ.
59. Նոյմ. 18, Թադէոս Վարդանեան Շ. Գ. Հիսարցի խամուրքեար, 38 տրկ. Գասրմաչա Թէբասնէի գաբուին Մահնոզուի փուռէն. թժշկ 1 դեկտ.
60. Նոյմ. 18, Աբրահամ Կարապետեան վանցի մավունաճի, 27 տրկ. Թահտագալէ Փափազոլու խանէն. թժշկ. 29 Նոյմ.
62. Նոյմ. 19, Պողոս Աւետիսեան Վանցի, չէրպէճի, 20 տրկ. Վէզիր խանէն. թժշկ. 27 Նոյմ.
65. Նոյմ. 20, Խաչիկ Աւետիսեան Վանցի բէնշպէր, 40 տրկ. Խասգիւղ Շահպաղի Թուղլայի հարմանէն. մեռեալ 1 դեկտ. գիշեր ժ. 3։
111. Նոյմ. 26, Դանիել Խաչատուրեան Բալուցի սիլիճի, 23 տրկ. Պէշիկթաշ արապաճիլար խանէն. թժշկ. 3 դեկտ.
112. Նոյմ. 26, Յարութիւն Դաւուկեան Բաբերդցի համամճի, 35 տրկ. Պէշիկթաշ Արապաճիլար խանէն թժշկ. 2 դեկտ.
114. Նոյմ. 26, Գէորգ Թովմասեան Բզնցի խավէճի, 23. տրկ. Բէրա Ազաճամի բեռնակիրներուն բարձ խավէէն. թժշ. 3 դեկտ.

Ծ.—Նախապէս հրատարակեալ 114 հնտախտաւորաց ցուցակին մէջ 55 թիւ կարգային խաչօթանի անուան առջեւ պէտք է լինի մեռեալ։ 89 թիւ Յովհաննէս Պապիկեանի համար մեռած ըսուած էր, բայց մեռնողն 88 թիւ Մարկոս Ստեփանեանն է եւ հետեւարար Յովհաննէս Պապիկեան 2 դեկտ. առողջանալով մեկնած է, ինչպէս կերեւի վերի ցուցակին մէջ։

ԲԱԽՏԱՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Պտտիկութեանը Արուսեակ զգածուելու աստիճան տխուր կեանք մը անցուցած էր։ օրոցքին մէջէն էր գեռ՝ երբ հայրը մեռաւ ու մայրն ալ հարկադրուեր էր Պարտիզակէն Պոլիս գաղթել, հետը մէկտեղ բերելով դիեցիկ զաւակը։

Բայց մօրը կացութիւնը անտանելի դարձեր էր այն տունին մէջ ուր իրը ստնտու մտեր էր իրեւին հետ, որովհետեւ հարիւր թէ ինքզինքը գտած՝ տան տիրուհին սկսեր էր բանալ իր «օրհնեալ» բերանը՝ առակելով զայն անիրաւ գժգոհանքներով ու զրպարտելով «խօռ աչքով» նայելով Արուսեակին ու—այնպէս կը մտածէր— իր ցաւերէն աւելի հոգածութեամբ կը նայուէր։ Հէք կինը, դաւառացիի հեզ բնաւորութեամբը ճիշդ ծուռ՝ անմռունչ կրած էր ինչ նախատինք որ կը թափեին իր վրայ, «զաւակին խաթերը համար» օր մը օրանց բերանը չի բանալով այն անտեղի ոստերուն ի լուր, որոնց մէջ շատով կրցեր էր կարդալ հանրին չար սիրտը։

Մանկութեանը ճիրտ հասակին մէջ ուր աչքովը կը տեսնէր թէ իրենպէսները կեանքի ամէն կերպ քաղցրութիւններ կը վայելէին, Արուսեակ խոհանոցին վրայի անշուք իսցիկը բանտուած՝ տխրօրէն կը խորասուզուէր տղայական անիրականալի անուրջներու մէջ, ու շատ անգամ կը դարձուր սիրտին վրայ գամի պէս խօթուիլը հանրմին «երէս ելած» տղոցը կոշտ ու նախանձոտ խօսքերուն։

-Եւ օր մը ալ, տեսած խորշումներն ու վիշտերը «սիրտին գրած», իր մարմարիոնի պէս տոկուն կազմուածքը մաշած բոլոր այդ լքումներով, խեղճ բարի մայրիկը, անտրտունջ, յաւիտենապէս գոցեր էր աչուրները, անդիմադիր կրած զրկանքներուն։

Հոս է որ կ՚ընդհատի Արուսեակի խեղճուկ անցեալը։

Մօրը մեռնելէն վերջ, մեղքընալուն, Ս...եանները որդեգրեցին զինքը, այն աննման ու բարի ընտանիքն որ մինչեւ այն ատեն ամուլ մնացեր էր։ Հիմա բիրտ Սիրքէհի Մըսըրլը օղլու խանէն. թժշկ. 28 Նոյմ։
82. Նոյմ. 22, Մանուկ Պաղտասարեան Բալուցի համամճի, 30 տրկ. Պէշիկթաշ սաքանիրուն խանվէին վրայէն. թժշկ. 30 Նոյմ։
83. Նոյմ. 22, Պողոս Սահակեան Սեբաստացի բէնշպէր, 22 տրկ. Շիշլի պիրայի գործարանէն. թժշկ. 1 դեկտ։
87. Նոյմ. 20, Մկրտիչ Կարապետեան Վանցի բեռնակիր, 35 տրկ. Զաքմաքճիներ Մուսթաֆա բաշա խանէն. թժշկ. 28 Նոյմ։
89. Նոյմ. 23, Յովհաննէս Պապիկեան, Բէմախցի քուրու քահվէճի, 40 տրկ. Դաշթիա Բէրշէմպէ պազար իւր խանութէն. թժշկ. 2 դեկտ։
90. Նոյմ. 23, Մելքոն Սամուէլեան Բալուցի բէնշպէր, 18 տրկ. Զուքուր չէշմէ Հասան բաշա խանէն. թժշկ. 1 դեկտ։
91. Նոյմ. 23, Կարապետ Մկրտիչեան Կեսարացի բէնշպէր, 25 տրկ. Զիլիֆթար բրնթրմի ընկերութենէն. թժշկ. 1 դեկտ։
94. Նոյմ. 23, Յովհաննէս Պողոսեան Բալուցի հիւսն, 25 տրկ. Զուքուր չէշմէ թաշ խանէն. թժշկ. 30 Նոյմ։
95. Նոյմ. 23 Սուքիաս Մարտիրոսեան Բզնցի համամճի 65 տրկ. Իւսկիւտար մեծ քարաբօրին ճատտէն սարաֆ Արթինին խանէն. մեռեալ 26 Նոյմ. գիշեր ժամ 2։
98. Նոյմ. 24, Աստատուր Մարգարեան Պայպուրթցի բէնշպէր, 50 տրկ. Պէշիկթաշ Օրթա պախճէէն. մեռ. 1 դեկ. ցորեկ ժամ 5։
99. Նոյմ 24, Ագիզ Աբրահամեան Վանցի բեռնակիր, 25 տրկ. Թահտա գալէ Մուսթաֆա փաշա խանէն. թժշկ. 3 դեկտ։
103. Նոյմ. 24, Յարութիւն Զաքարեան Երզնկացի բէնշպէր, 30 տրկ. Այգամա գաֆու Դրիգորին սրճարանէն. թժշկ. 3 դեկտ։
106. Նոյմ. 25, Ստեփան Յարութիւնեան Պայպուրթցի բէնշպէր, 30 տրկ. Պէշիկթաշ եէնիմահալլէ չերպէճհանէի կողմի ֆրուէն. մեռեալ 27 Նոյմ. ցերեկ ժ. 6։
108. Նոյմ. 25, Սիմոն Նազարեան Բալուցի համամճի 25 տրկ. Պէշիկթաշ Ըխլամուր տէրէն հաճի Մուսթաֆայի պարտէզէն. մեռեալ 27 Նոյմ. երեկոյ ժ. 10։
109 Նոյմ. 25, Արտաշէս Օհաննէսեան Բերա համամճի, 25 տրկ. Ս. Յակոբայ մէջի պուլաչրխի սպասաւորներէն. թժշկ. 2 դեկտ.
110. Նոյմ. 25, Պողոս Ալիքսանեան Վանեցի գործաւոր, 25 տրկ. Խասգիւղ Գամանթօլի Թուղլայի հարմանէն. մեռեալ 1 դեկտ. գիշեր ժ. 3։
111. Նոյմ. 26, Դանիել Խաչատուրեան Բալուցի սիլիճի, 23 տրկ. Պէշիկթաշ արապաճիլար խանէն. թժշկ. 3 դեկտ։
112. Նոյմ. 26, Յարութիւն Դաւուկեան Բաբերդցի համամճի, 35 տրկ. Պէշիկթաշ Արապաճիլար խանէն թժշկ. 2 դեկտ։
114. Նոյմ. 26, Գէորգ Թովմասեան Բզնցի խավէճի, 23. տրկ. Բէրա Ազաճամի բեռնակիրներուն բարձ խավէէն. թժշ. 3 դեկտ.

խօսիկ բերաններու եւ անկարեկիր սիրտերու տեղ իր շուրջը բոլորուած կը տեսնէր Արուսեակ գարգուրացող երկու հոգիներ որ իրեւք մը ունէին կը թռցուցէին վրան։ գալէկի պէս կը նայէին զինքը, իրենց խըճանմին ու սիրոյն առարկայ ընելով այդ պարկեշտ սիրուն աղջիկը որուն վրայ չը գիտեմ ինչ կար արգահատական։ Բիչ օրուան մէջ ինքզինքը գտաւ Արուսեակ, բզգալի գերութիւն մը կը նշմարուէր այն կուսածպիտ դէմքին վրայ ուր երբեմն զըրկումը գլուխած էր անպատկառ։ այտերուն խնձորները զոր տառապանքն ստկած էր՝ վերադարձած էին իրենց նախկին գունագեղութիւնը։ Վերջապէս կենացը մէջ առջի անգամն ըլլալով կը տեսնար հոգ ծանելը շաբաթուան արշալոյսի մը որուն կենսախայտ ջերմութեանը շատոնց պէտք ունէին իր փտացած անդամները։

Տունին մէջ այր ու կին անոր «ջուրին կ՚երթայնի», ջանալով ամէն պարագայի մէջ սիրտը չի կոտրել այդ օրը աղջկան որ զրեթէ նոր ապրիլ կ՚սկսէր։ Մատղաշ հասակին մէջ ուր կեանքը դայլայլիկի պէս զուարթ ու փափուկ կոտրներ ունի՝ ամէն բան մոռնալ սկսեր էր, որովհետեւ իր ճակտին ու երեսներուն վրայ կը զգար հիմա ծնողական ջերմաջերմ համբոյրներու փակչիլը որոնց ազդեցութեամբ Արուսեակի հոգին կը լեցնար խոլ հրճիւով մը եւ յանախ ամբողջ տունը կ՚որոտար իր մարգարտեայ քրքիջներուն սուր արձագանգովը։

Ս...եաններուն մօտաւոր դրացի՝ Արուսեակի նախկին տիրուհին կար. ստէպ կ՚այցելէին իրարու և այս պատրուակաւ հանրմին տղաքները առիթ կ՚ունենային իրենց խարպիլիներով զբօսնուլ անոր հետ։ Կարպիս, մէջիրնուն է՛ն տարիքոտը և Արուսեակի ալ հասակակիցը, սկսեր էր կամաց կամաց մտերմանալ այդ աղջկան։ Իր չարաճճի կարծիքները ո՞րչափ փոխուած էին հիմայ։ անոր մարդահաճ վարմունքն ու ցոյց տուած ընկերականութիւնը սկրցուցեր էին զինքը, այնպէս որ օր մը Կարպիս իր կաղանդէչքն որ գաճէ խոշոր պէտք մը էր՝ տարեր անոր տուեր էր, եւ Արուսեակ թէեւ ուրախ՝ բայց փոխարինուելու մտածումով պաշարուած, բսած էր։

—Խլեանէթ, ինծի պզտիկ ձգեցիր, ե՞ս քեզի ի՞նչ կրնամ տալ։

—Ատկէց աւելին։

—Ի՞նչ։

—Քու սէրդ, մրմնջեց տղան անանկ վարանոտ թոթովումով մը որ աւելի մեղմ էր քան տարտակին փսփսուքը։

Տեսնելո՞ւ քան էր այդ բոլորովին միամիտ պատկերը երկու ութ-ինանեայ անմեղունակ հրեշտակներու, որ զիրար կ՚ողջագուրէին։

* *

Տարիներ, տարիներ՞ բոլորուեցան անկից յետոյ։

Կարպիս զիւրօթիկ վարժարանէ մը ուսումնաւարտ՝ հիմա հօրը վաճառատունը գլուխը էր։ Բիչ մը հպարտ, համակրելի կը սակայն իր թուխ դիմագծութեամբը, մանաւանդ աչքերովն որ ակնոցով մը զինուած էին, իր մօրուքին սրածայր փնչիկովը որ կարծես թուչին վրայ միայն ծլած էր, ու քուսնելու վրայ եղող ընչացքովն որ չուրթերը կը մրոտէր ազուամազի անօսր հետքերով։ Միշտ սեւ ռըսէնկոթ կը հագնէր և բաց էէլէկ, ուսկից գուբս կը պոմբկար լանջաման այն չոհօձեալ շապիկն զոր կը խեղդէր յաճախ մետաքսէ փողկապ մը հողմածփփկ։ Այս պերճ երեւոյթով որ պաշտոնին բերմամբ ամէն աւուր էր գրեթէ, ապրկիկ կարիճ մ՚էր դարձած Կարպիս «Բառիզիէն»ի պէս, և արտաքինը արդարև ուղիղ համեմատական էր իր բարետոհմ կացութեան հետ։

Կիրակէ կիրակի կ՚այցելէր հիմայ իր նախկին ընկերուհին որ իրեն պէս մեծցած՝ հարսընցու աղջիկ մ՚ունէր եղեր, իր անտիական հաւակով այնքան թարմագեղ։ դէմքը պտտիկ ու կլոր՝ արաբական հրաշալիքի մը պէս անթիւրեի էր, «մանոց» բերան մը զոր կ՚ուզերէին թաւշեայ պըրկունքներ՝ իրենց քովի փոսիկներուն մէջ ամփոփելով ժպիտը, մեղամաղձային սեւ բիբեր որոնք զոյգ մը սիրուն ամաններու մէջ կը պճլտային հանելատութեան անուշ ցոլքով մը՝ իրենց վրայ ստուեր ձգելով երկայն թարթիչներ։ մարթը ծուի պէս ճերմակ ըլլալուն աւելի որոշ մասնանիշ կ՚ընէր երեսներուն գողտրիկ շառագունանքը։ Այս գեղեցկութիւնը կը թառ միշտ անեղծ այն բնական արդուզարդով որ գիտէր վայելչօրէն չեշտել մարմինին զանազան նրբութիւնները։

Զիրար դիւրաւ հասկցեր էին ասոնք այն բոցեղ նայուածքներով մանաւանդ զոր գաղտագողի կ՚ուղղէին իրարու և որոնք բիրտէն նուազ պերճախօս չէին հանդիսացեր՝ սերերնին բղաւիրկելու համար, իրենց նոյնածին սէրը։

Միեւնոյն կացութեան մատնուած էին երկուքն ալ։ Երբ զիրար տեսնային՝ աչուընին արագ թարթափումով մը կարծես սիրոյ չորեր կ՚արձակէր, կայծկլտացող երկինքի պէս որուն մութ կապոյտին ելեկտրական լոյսեր կը խաղան, լոյսեր որ փոխադարձ կերպով կը խաղաէին անոնց հոգիները։

Գործի ատեն Կարպիս երբեմն այնպիսի անհանգիստ վայրկեաններ կ՚ունենար որ ակամայ կը թողուր հաշիւն ու գրիչը, պահ մը անուշ երազանքի մը մէջ լողանալու։ Ու իր սիրոյ անծայ աւազանին մէջ կը տեսնար անդրադարձումը Արուսեակի վճիտ հոգիին։ առաջինն էր այդ պատկերը որ կուգար տպուիլ անոր ողորկ մակերեսին վրայ յստակ ու սպիտակ, յստակ՝ կենդանապիպ լուսանկարի մը չափ, և սպիտակ՝ ցոլանցիկ լուսընկայի մը պէս։

Ստիպուած էր անոր աչքերուն մէջ կարդալ իր ճակատագիրը, անոր խորունկ, անոր փայփ՚ուն աչքերուն մէջ, քանզի սիրահարուած էր։

* *

Դեկտեմբերի 19ն էր։ Մամիկներուն ըսածին պէս կարծես իրա՛ւ Ս. Յակոբ իր հայրապետական քթանի պէս ճերմակ մօրուքը թել թել ճոզելով վար կը թօթուէր երկինքի պատուհաններէն, ու ընթիւնը՝ քամիին ձագուռած և ցրտահար՝ կը քնար անդորրիկ, սուրբի մը չինած այդ հասարակ մուշտակին տակ, որուն ճերմկութիւնը գիշերուան սեւութիւնը կը մեղմէր։

Շլայք մ՚էր լոկ ինչ որ պիտի զդար ականջոցի մը, տենդաբեր թարթումով դիտելով սրահին չքեղութիւնները։ Մէջտեղի քարէ բոլորակ չքաւեղանը, պատերուն ոսկեզօծ շրջանակները, թաւշապատ առաձիգ բազկաթոռներն ուր մեղմօրէն թաղուած էին երկսեռ տոհմիկ հարսնեւորներ, պատուհաններուն ժանեակէ փրփուրները զոր մէկ քով կը ժողվին ոսկեմամով վարագուրակալներ, գետնի կակուղ նկարէն գորգը, վերջապէս ամէն բան պերճութիւն կը բուրէր, մեծատուններու յատուկ այն պերճութիւնն որ սալոնին կուտար արտասովոր չքայտրդութիւն մը։ Զեղուներն կախուած կը մնար լայնչի լամբարը հմանոցուած կապոյտ լուսարգելով զոր կ՚ուղերէին ապակիէ պրիսմակներ, ու բոցեղէն լեզուն անոնց հետ իր լոյսի ակնախաղ խաղերը կ՚ընէր կահերուն ու ներկաներուն վրայ ցրցքենելով իր դիւթական ցոլքերէն փոորներ։

Կարպիս ու Արուսեակ իրենց մանկութեան երա՛գն էր որ կ՚իրականացունէին հիմայ ամուսնութեամբ։ Բայց երանութեան այդ գեղեցիկ ուր մանկամարդուհին կը բարձրանար ահա՛ մասամբ կը մթնոր իր աչքին։

Ագնի՛ւ աղջիկ, շուրջդ գտնուողներէն ո՞վ կրնայ էապէս նշանակութիւն մը տալ այն արցունքներուն որ կը վազեն ուղղութեան հարսանեկան քաղքիդ տակէն, մոռցուա՞ծ, նուիրակա՞ն յիշատակի մը վերյուշումով։ քեզի վրդովողը մօրկանդ պատկերն է, գիտեմ, այն առաքինի մօրկանդ որ քու հանգիստիդ զոհ գնաց և որ Կարպիսի մօր զոհն էր վանդամայն։

Եւ սակայն ոսո՞ւն միաքէն կ՚անցնէր թէ Պարտիզակցի պաշլուղ (հանքային բառով) ստնտուի մը աղջիկը, ատեն մը եւեսէ ինկած այդ անտէր որբուհին երանաւէտ վիճակի մը տիրանար պիտի։ Թէ հանքային երբեմնի չփացած տղան որ ատենոք հաճոյք կը զգար իր խօսքերով պզտիկին սիրտը ճանկրտելէ, ինքզինքը ծանրէն ծախող երիտասարդը կամովին պիտի ուզէր զինքը իր լծակիցն ընելու, սատակ սերէ մը բռնուած։

Սէրն էր յաղթանակը տանողը։

Բայց սրահին խորը, յախճապակեայ ճարճատող ջեռոցին քով մայրիկն է, կարպիսի ջատուկ մայրիկը որ—իբր ճշմարիտ հայապատկեր մը տիրող օգուտորութեան մէջ—դէմքը ժանիքոտ ու խորունկ մտմտոցի մը մէջ ընկղմած՝ ցաւ կ՚զգայ իրենցմէ անհունապէս վարի մը հետ արենակցելունն համար, ցաւ որ կը կրծէ ներսիդին, ծածուկ նախանձով մը կրքոտելով զինքը։

Սկիւտար ԹԷՈՒԹԻԿ

ԷՏԻԼԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ

ԳԱՏՐ ԲԷՕՅ, ՊԱՏԷՄ ՓՈՂՈՅ, ԹԻՒ 43

Հաստատութիւնս, որ, տեղւոյս Պատ. Խրիմեանի համակիր խրախուսանօքն հիմնուած է անցեալ 1892 տարւոյ Նոյեմբերի 1ին, և որ՝ գիւղիս ազատալի հրդեհէն յետոյ, ազնիւ ծնողաց քաջալերիչ օժանդակութեամբը վերաբացուած, այս անգամ աշակերտաց հետզհետէ բազմանալուն պատճառաւ փոխադրուած է Պատէմ փողոց, թիւ 43, բաղաչէն և բարձրադիր ընդարձակ տունը։

Տնօրէնութիւնս, այս փոփոխութեան հետ, պարտք կը համարի յայտարարել ազնիւ թաղեցւոց, թէ բաց ի իւր նախկին փորձ և կարող մանկավարժուհիէն, ի պաշտօն կոչած է ուրիշ հմուտ և մասնագէտ մանկավարժուհի մը ալ, որով՝ ներկայ թուականէս սկսեալ՝ իր սանիկներու դաստիարակութեան գործը կը գտնուի զոյգ մը միասին ձեռնհաս մանկավարժուհիներու խնամքը ներքեւ։

Ա. Կարգ չունք համարիր յիշել նաեւ այս առթիւ, թէ Ֆրէօպէլեան նուէրներու ճոխ մթերք մը. զոր, այս օրերս, յատկապէս Վիեննայէ բերել տուած ենք մեր սանիկներու գործածութեան համար, նոր ոգեւորութիւն մը ընծայած է մեր սանիկներու ինքնաշխատ գործունէութեան, յորում կը կայանայ, գլխաւորաբար, Մանկապարտէզիս ուղղութիւնն։

Մանկապարտէզս, այս նորագոյն կարգադրութեամբը և մեր անհատական հսկողութեանն ու վարչութեանը ներքեւ, կը ներկայանայ այժմ ազնիւ թաղեցւոց գնահատութեան։ Կը հրաւիրուին Պատ. ծնողք մօտանց հաստատելու առաւելութիւնները զոր կ՚ընծայէ Մանկապարտէզս յօրուտ մատաղատի մանկութեան։

Հիմնադիր-Տնօրէն
27 Նոյ. 1893 Յ. ԷՏԻԼԵԱՆ
Գատրբէյ 922 5—6

Ընդդէմ դժուարահալութեան։—Շառէնի գինի։

ՕՍՄԱՆԵՐԷՆԻ ԳԵՂԱԳԻՐ

ՏԷՏԷ ԷՖԷՆԴԻԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱՆԸ

Այն գրասենեակը յատկապէս յանձն կառնու մաքուր ընդօրինակել՝ յոտս կայս. Գահոյից մատս ցանելի ագերագրիներ և այլ գեղեցիկ գիր պահանջող գրութիւններ, թէ՛ մեծ թէ սովորական և թէ տպագրուելու համար Օսմանեան ամէն տեսակ գրեր պատրաստել։ Տէտէ էֆէնտիի Տնօրէնութեանը ներքեւ, ծանօթ անձանց ապատակցութեամբ, դասական եւ ուրիշ ամէն տեսակ գործերու վերաբերեալ գրութիւններ ալ դիւրամատչելի պայմաններով կը խմագրուին և կը թարգմանուին։ յիշեալ գրասենեակը Զիլէր պէյ խան, թիւ 15 Ղալաթիա, Թովմիսոն խանի մօտ։

6—10

ԳՐԱՏՈՒՆ Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Պ-ՀԷ-Դ-Բ-Ռ ԹԻ- 4

1894 Ի ԿԱԼԱՆԴԱՐ

Նուէրի համար Օրացոյցներ, Աղօթագրքեր ոսկեզօծ, սնդուկաւոր, Թաշչապատ, ամէն տեսակ։ —Նոր Տարւոյ շնորհաւորութեանց յատուկ գեղեցիկ ոսկեհատ եւ նկարէն բարդեր։ — Դուռնաւոր պատկերներով զարդարելի ալբոմներ եւ տետրակներ, այլ եւ այլ տեսակ ճաշակի յարմարող։ — Սիրուն եւ ծոմ իրեր՝ սիրուն տուփերու մէջ՝ օրիորդաց եւ տղոց նուէրի համար զերազանցապէս յարմարող։—Կարկինի, ներկի տուփեր բազմատեսակ։—Գրենական պատկերներ։—Իրատուներ իւր ծոմ պէսպիսութեամբ կը գտնուին ամենէն խստապահանջ ճաշակներն իսկ։

Այս առթիւ միանգամ «ընդ միշտ կ՚ազդարարուին» գաւառներէ գրատան դիմողներուն թէ, «ապատրիկ յանձնարարութիւն ընուս չկատարուիր։» բան մը ուզողը պարտի միշտ «արժէքը կանխիկ» դրկել փոստի ծախքով մէկտեղ, դակառակ պարագային պատասխան չտրուիր։ Ամէն յանձնարարութիւն ճշդիւ եւ խնամով կը կատարուի։

Գրատունը այցելել, տեսնել, թնդել ամէն բան եւ գնանկիւղ գները, միշտ մրի է, ամէն մարդու համար։ 907 14—20

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ՝ 10,000,000 ռնգուպլէ։

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԴՈՐԵԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ԳՈԼԻՍ

Հաճախէք փողոց, Թոմաշ խան
ԴՐԱՄԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԴԻԼԻՍԱՒՈՐ ԴՈՐԵՆԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ Ե Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատանա	Պաղտատ	Լիմասոլ	Ռուսճուք
Ամասիա	Պէյրութ	Մերսին	Սելանիկ
Անորն	Պրուսա	Նազիլլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիքօսիա	Իզմիր
Երզանգիրա	Դոնեա	Ուշաք	Սոֆիա
Աղրապիւխ	Լառնարա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էսկիշիր	Գաղիրէ	Բօր-Սալտ	

Պարտաւորութիւններ եւ արժէքներու յանձման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով։

Դրամագլուխ արժէքներու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, վարկաթուղթերու եւ հեռագրական դրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէքներու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Դանձում կտրոններու, արժէքներու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահ

881

ՉՐԻԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ՄԵՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԱՌԱՋԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 14 141 290

ՀԱՍՈՒՑՔ 1891 ՏԱՐԻՆՈՒ 2,794 012

ԱՌԱՋԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4 146 418

ՀԱՍՈՒՑՔ 1891 ՏԱՐԻՆՈՒՆ 1,099 000

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վճարելու ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գ. կտոնայարկ թիւ 3 և 32 Ա. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ, Գործակալ Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան։

ԳՈՆԻԱՔ

Ա. ԵՒ Ի. ԵՒ Ե. ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ — Ա. ԵՒ Ի. ԵՒ Ե. ԵՒ ՄԷԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ

ՀԱՄԱՇԽԱՐԱՅԻՆ ՍՊԱՌՈՒՄ ՀԱՐԱՋԱՏ ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽԱՂՈՂԻ ԳԻՆԻԷՆ ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ

ՑԵՆՋՆԱԿԱՏԱՐ ԱՐԲՈՒՆԵԱՑ Ն. Վ. ԹԱԳԱԻՈՒԻՆ (15 Դեկտ. 1892) — ԱՐՓՍԻՆԵԱՑ Ն. Թ. ԹԱԳԱԺԱՌԱՆԳ ԿՈՆՍՏԱՆՏԻՆՈՍԻ (16 Յունվ. 1893)

ԵՒ ԱՑԼ ԵՒ ԱՑԼ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՑ

Գրաւոր յանձնարարութիւններով վաւերացեալ թէ՛ ներքին և թէ արտաքին նշանաւորագոյն բժիշկներէ եւ քիմիագէտներէ՝որոց անուանքերը տեսնուին իւրաքանչիւրիդ վրայ փաթթուած փայտագիրներուն մէջ.

ՍՊԱՌՈՒՄ.—Արտաքին յանձնարարութիւնք եւ առաքում վեցամսեայ 1892ին հոկտեմբեր ամսոյն սկիզբէն մինչեւ 1893ի ապրիլի սկիզբը. 12,314 ՄՆՏՈՒԿ եւ 219 ՏԱԿԱՌ ԳՕՆԵԱՔ հաւատեալ պաշտօնական գրութեամբ Պոռէյայի նաւային գործակալաց, այսինքն Բանելլինիանի, Խրտվիլչէի, Լոյտի, Ֆրէսինէի, Մէսաժըրիի, իտալական Ֆլորիոյի չոգենաւային ընկերութեանց.

ԱՌԱՔՄՈՒՆՔ.—Ցեգիպտոս, Կարմիր ծովոյն եզերք (Սուաքիմ, Մասուա եւ այլուր), Փորթ Սայիտ, Ատէն՝ Արաբիոյ, Պէյրութ, Լաթաքիա, Իսքէնտէրուն, Կիպրոս, Սուսամ, Սագըզ, Իզմիր, Կրէտէ, Միտիլլի, Տարտանէլ, Այնօրոս, Սէլանիք, Փորթոլաղ, Գալաց, Տէտ-Ագաճ, Կ. Պոլիս, Օրտու, Սինոպ, Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռուսատան, Իպրայիլ, Կալաց, Սուլինա, Բէօսթէնէնէ, Մէտուն, Ալպանիա, Թիրիէպ (Թերմանիոյ համար) այսինքն.

Քանելլինիանի չոգենաւերով մնացուկ 4,042 տակառ 94.—Խրտվիլի չոգենաւերով մնացուկ 5,704 տակառ 65.—Ռուսական չոգենաւերով մնացուկ 1,729 տակառ 47.—Լոյտի չոգենաւերով մնացուկ 436 տակառ 6.—Ֆլորիոյի չոգենաւերով մնացուկ 185 տակառ 7.—Ֆրէսինէի չոգենաւերով մնացուկ 174.—Մէսաժըրիի չոգենաւերով մնացուկ 44։ Գծենք՝ ընդ. ամենը անցեալ 12,314, տակառ 219։

Առագաստաւոր նաւերով, այլ եւ այլ միջոցներով, որպէս նաեւ տէրութեան զանազան գաւառաց առաքումներն եւ տեղական սպառումը չեն պարունակուիր վերի քանակութեանց մէջ։

Գծենքի տարբերեան ընդհանուր սպառում տարի երկրորդ՝ 1,000,000 ֆրանքի արժողութիւն. ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՕՆԵԱՔ 600,000, ՇԻՇԻ ՀԱՄԱՐ ԵԱՐՄԱՐ ՏԱԿԱՌԱՑ ՄԷՋ։ Երաշխաւորութիւն գուա խաղողէ հարազատութեան 100,000 Ֆրանք. սոյն գործարանին մէջ կը պատրաստուի նաև անուշ ըմպելեաց բոլոր տեսակները խաղողի հարազատ ցքիչ։ Ցոյժ ընտիր տեսակներ եւ եւրոպականներու հետ մրցելու կարող։ Նոյնպէս տակառներով ընտիր Ռոմեր եւս կը վաճառուին։

ԳՈՐԾԱՐԱՆ «ԱՄՊԼՕՍ», (ԱՑԳԻ)· Ի ՊԻՐԷԱՑ «ԱՊՈԼԼՈՆԻ» ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ԿԻՑ.

773

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Մի պարսար մէկգըլի միւնագատայա գօնուլան 500 գրեկ չայրն պէկէր գրեկէսի 10 ըրշաս թալիպի էօհտէսիսակ օլուպ իշգոս քեանունը էվվէլը ըուսմինին 16ընդը ըլնշէնիպիհ կիւնի գարարը գաթիսի ալ էյլուսուլ վիրլէնէկի ճիհէթէլ իսթաքնա թալիպ օլանլարին մագամը Սէրասքերի լէվազիմսիզը տարիէսինէ կէլմէկերի իլան օլունուր։ Նո. 16 2—3

Եէրլի խմալը եուն քիլիմ տալտ 2500 պէհէրի 19 ըրշ պէյալը ասիթարլըք Ամերիկան թօփ 1350, պէհէր պիրթիւ թօփը 32 ըրշ. սկսյա եիւնը տիպէթ արշուն ճէտիսա 1000, պէհէր արշուն ճէտիսի 10 ըրշ սկսյա բամուքը տիպէթ արշունը ճէտիսա 1000, պէհէրի արշունը ճէտիսի 6 ըրուշ։

Նիկամիէ էլպիսէ անպարը իշուն միւպայա օլունմագ իւրէր մէկգըլի միւնագատայա գօնուլան պալամէ մուրագամ կ գալիմ էշա ֆիյամթը մուրագամարը իւէ թալիպլերի էօհտէսինէ, օլուպ քեանունը էվվէլին 16ընդը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագատայրը իճրա օլունմարագ մէկգըիր կիւնամ գարարը գաթիսի վիրլէնէկինտէն իսթասրնա վէ 18ինմի կիւնի տաթի 100ոէ 5 թէնգիլինէ թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմսիզը ուսմանմիէ տարիէսինէ կէլմէկերի իլան օլունուր։ Նո. 13 3—3

Երքեանը հարպիէ գայմագամ լարընտան իզզէթլու Մէհմէտ Ալի պէյին 309 սէնէսի թէշրիրը սոնի թարնաթիրնտան նանը ագիզ բուսուլաքը գագաէն գայ իտիլտիկի իսթիտա գելընմէյ վէ սուրէթը զայի գայալարը պալաքնա չէրն վիրիլմէյ օլմասընա վէ այնէպի իսթամընտա տիկերի վիրիլէնէկինէ պինանն զուհուրունա հիւքմիւ օլմայուպ պաթալ իտիլէնէկի մալիւմ օլմագ իւզրէ իլան գելընուր Նո. 14 3—3

Ֆուրունլար վիւֆէթիրի միրալայ իզզէթլու Մուսթաֆա պէյին իշպ. 1309 սէնէսի քեանունը էվվէլ թայինթարընան նանը տան էքմէկ վէ երպաք վէ կիւլի վէ եէմ բուսուլարընին գայ օլուսուս իսթիտա գելընմասընա վէ սէրասքէրը զայի գայալարընա իշարէթ իտիլտիկիսէ վէ սէնէսի իսթամընտա տիկերի վիրիլէնէկինէ պինանն զուհուրունա հիւքմիւ օլմայուպ պաթալ իտիլէնէկի մալիւմ օլմագ իւզրէ իլան գելընուր Նո. 14 3—3

ՖԻԼԱՐՑ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒԳԵՆԱՒՈՒՆՔ

Այս ափը երկու անգամ կը բանին Լիվերպուլ և Ամերիկայ գիծ.

Անուանք	Ձիաժայր	Անուանք	Ձիաժայր
Ամազոնիա	7718	Գալանիա	4345
Էջիպտուրիա	7715	Գերմանիա	4531
Սկիթիա	7391	Սամարիա	5574
Ամերիկա	7288	Մարաթոն	2408
Բաւարիա	5857	Ամերիկա	3393
Լիսիտանիա	5517	Պարսկաստան	2168
Կալիֆոռնիա	4200	Սարմատիա	2216
Սիբիրիա	3557	Բաղդատ	2144
Ալբիոն	2.49	Սալամիս	900
Գերմանիա	1876	Մարոկկո	1868
Շերզուրի	1614		

Դիմել՝ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՋՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Գալաթիոյ խան, թիւ 401
Գալաթիա

932

VICHY

Գլխաւոր գործարան, 8, Պուլվար Մոնթրիթ

GRANDE GRILLE.—Աւշոյն ակարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի մազաւորմն, ներքին գրգռումներ, մոլորական քար և այլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, սակաւութիւն, դժուարամարսութիւն, սրտաբորբոքի պակասութիւն, լեղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS.— Երիկամանց եւ փամփուշտի ակարութիւնք, միզական ուռա և միզական քար, յոգնաւոր, շաքարամիզ (Տիաբէթ), սպիտակաւորմզական (Ալբումինուրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի ակարութիւն, ուռա, քար, յոգնաւոր, շաքարամիզ, սպիտակաւորմզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել յէլերու քարսիրին վրայ։

Անգլիական դեղարանն ու գեղավաճառանոցն իկ. Պոլիս, եւ ամէն դեղագործներուն քովն։

ԱՑԷՐԻ ԶԷՐԻ ԲԷՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Զէրի բէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, բրոնքիտն հազագի, բրոնքիտն շնչապողի, շնչարգելութիւն եւ այլն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար Ցորերը, կը հանդարտեցնէ Ցորային զրգռումները եւ կապուտ հազի եւ յառաջացեալ Ցորախտի համար միակ դարմանն է որ հզօրապէս կ'սփոփէ ու կը կասցուցէ։

Այէրի Զէրի Բէքթօրալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտնութիւնը ի լոյս ընծայեց, նորա կոկորդի եւ Ցորային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին եւ միօրինակ նպաստոյ ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն եւ պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Զէրի Բէքթօրալն ընտանեկան զօրածութեան համար եղած ուրիշ ամէն դեղերէ գերազանցն է եւ համեղ։ Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով։ Կեդրոնագիրն է Ս Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ եւ ԸՆԿԵՐՑ Ամերիկեան վաճառատունն, Իշալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 614

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Ե. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

Ցեղաբերեալ Բիրեղեայ արհեստագործարանի մէջ Մարբուրիէն, Բարեխառնիէն, ոսկեսարիէն

Թէյի, լոգուվի, հեվայի, խավարի, ըլչէլի, խակվէի, շաքարի, սիկառի, թուղթի և այլ բաղում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամէն տեսակ կահեր, պարտէզի գոյներ, լուսացարաններ, և յն. և յն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած։

Դիւրատեսչելի ամենուն։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ՛ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահէք-Գարու, Բասիմ Բաշա խանի դէմն։

Օ. ԿԱՌԱՆ ՆԻԿՈ ԷՖԵՆԴԻ

8

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆՁՆԱԳԱՆԵՐՈՒ

Պ. ԲԱԹՍԻՔԱՔԻՍ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 309

Այս մեծերանոցին տէրը, Պ. Բաթսիքաքիս, կը ծանուցանէ իր արգոյ յաճախորդներուն և հասարակութեան թէ տարուան ամէն եղանակներուն իր մեծերանոցին մէջ պիտի գտնուին ամէն տեսակ պատրաստ կօշիկներ և թէ գործուտուն մը ունի ուր յանձնարարաբար կօշիկներ կը պատրաստուին երիկ մարդերու, կիներու և տղաքներու համար, գործածելով առաջնակարգ նիւթեր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ամենէն համբաւաւոր գործարաններէ եւնած եւ իրենց վայելչութեամբը, տոկունութեամբն ու գիներու համեմատութեամբը Նշանաւոր։ Յանձնարարութիւնները կը կատարուին արագ եւ կէտ առ կէտ Նոյն հաստատութեան մէջ կը գտնուին նաեւ առաջնակարգ լաստիկներ։ Մէկ այցելութիւն կը բաւէ որպէս զի հակոյսի այս հաստատութեան նիւթերուն գերազանցութեանը 1—36

Royal Windsor

ՀՈՌԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶՍԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունիք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռոյալ Վինդզորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափին։ Այս դեղ, որուն տերը չգտրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառուին օրէ օր աւելցնելու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու փկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորապէս վարսավիրներու և դեղագործներու քով։

Վէրէնէի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռոյալ Վինդզորի ծախուած տեղերը։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱՎԳԱՌՈՒԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենապուռ կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Մերկերը, Կանայք, տկարակազմ Տղաներ և ամէն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջրզայնի ու Ոսկրային դրութեանց կանոնաւորեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄԻՍԻ ՀԻԻԹ ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕ

Վիալի Գինին ամենէն ապրդեալ գերերու միաձայնութիւնն է, ընդդէմ Աբեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թուլախտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, Փորկապութեան, Հիւծմանի, երկար ապաքինմանց, և յն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զրկային ուժհատութեան ամէն փիճակներուն որոց շատերը չարաչար ընդ. կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան ժ. Վիալ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց. 14—ԼԻՈՆ 438

Գործակալ և միակ աւանդապահ Ի Պոլիս ՕՏԻՆՈՒ ԲԱԼՍԵԱՆ Ղալաթիա, Քամանէ, թիւ 86։ Փոքրաչափակ կը վաճառուի ամէն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Ցիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ.

Քառն տարուան յաջողութիւն յիտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յեգիպտոս.—Շարադրամ 1885ի Ամստերդամի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Մելպուրնի և Պրուսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատէլֆիոյ, 1873ի Վիեննայի մի Ջաղդոյին յուցահանդեսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիդերն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական դարմանական ճախնդրին երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտ, ջղային ցաւեր և մելամաղձութիւնը։

Ամէն ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիդերներէն և ամէնուներէն գերազանց, կ'առնուի ամէն օր ճաշէն առաջ իւր սխորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Ալէյի ջրոյ և խաղողի հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշաբարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԻՔԷՔԻԱ

2218

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԻՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հասցէ՝ Փարիզ եր Էլէրոնոպէլիէն, Պանէ փողոց, Ամ- 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիոն-Լիոն»	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ,

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քալիրեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 690

ՏՐԴ. Ս. ԹՈՒԶԱՏԻՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՏԼՈՒՆԱԲԱՆԵՐ

Ի ՊԱԱՋԷ-ԳԱՌՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշուելէ լինարի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենատատիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերանի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 14

ԱՌՈՒՋԻՆ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳԵՆԱՒՈՐ

Ամսական ... Գրաւ ... Ամսական ... Գրաւ

[illegible]	2000	[illegible]	1600
[illegible]	3000	[illegible]	5500
[illegible]	1500	[illegible]	2200
[illegible]	2300	[illegible]	1800
[illegible]	2500	[illegible]	2200
[illegible]	5000	[illegible]	2000
[illegible]	2200	[illegible]	3000
[illegible]	2000	[illegible]	7000
[illegible]	8800	[illegible]	1300
[illegible]	3000	[illegible]	5000
[illegible]	2500	[illegible]	3500
[illegible]	2100	[illegible]	2000
[illegible]	2000	[illegible]	4500
[illegible]	2700	[illegible]	3200
[illegible]	5000	[illegible]	2000
[illegible]	5000	[illegible]	15[illegible]
[illegible]	3400	[illegible]	3000
[illegible]	1500	[illegible]	2500
[illegible]	2500	[illegible]	900
[illegible]	1800	[illegible]	5000
[illegible]	2100	[illegible]	3000
[illegible]	900	[illegible]	3000
[illegible]	1000	[illegible]	1000
[illegible]	2000	[illegible]	800
[illegible]	2000	[illegible]	3[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	3000
[illegible]	[illegible]	[illegible]	3000
[illegible]	[illegible]	[illegible]	3[illegible]

Վօլիոն-բնօ չոգենաւը, նաւապետ Ճանսընը, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 17ին և 31ին հոս կ'սպասուի։

[illegible]

Գործակալ

Թիւ. 17 Լ. [illegible]

Գալաթիա

858

ՇՈՒԳԵՆԱՒԱՆԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱԳԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ

Ի ՐԻՈՆ ԵՒ ԸՆԴ.

Մ-ռ-ելեւ և Գոնոպ գլխ- [illegible]

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղղակի և գրան [illegible]

Նաւասդէքի, [illegible]

[illegible]

Գործակալ

Թիւ. 17 Լ. [illegible]

Գալաթիա

477

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՕՍՄԱՆԱԿԱՆ ՇՈՒԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ՍՈՒՏԱՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի երթեւեկութիւն

[illegible]

[illegible]

[illegible]